

A Hősök Tere Kezdeményezés önkéntesei tenni szeretnének embertársaikért a mindennapokban. **Orosz Györgyivel**, a szervezet vezetőjével beszélgettünk arról, hogy ezt hogyan is valósul meg. Cikkünk a 11. oldalon

HIRDETÉS

MŰEGYETEMI HALLGATÓKÉRT ALAPÍTVÁNY

Az Alapítvány azzal a közérdekű céllal működik, hogy a BME hallgatóinak szakmai, kulturális és egyéb közösségi tevékenységét támogassa.

2016-ban 687 524 Ft 1%-os felajánlás érkezett az alapítványhoz. Ezúton is köszönjük a támogatást!

Adószám: 18036754-1-43

Fotó: Gema Barnabás

Az egyetemek nem önmagukban léteznek • A 2014-ben bevezetett kancellári rendszer első, hároméves ciklusa a végére ért. **Palkovics László** felsőoktatásért felelős államtitkárt kérdeztük ennek kapcsán az eredményekről és a felsőoktatás aktuális helyzetéről. Kíváncsiak voltunk arra is, hogy a hallgatói normatíva emeléséről mi a véleménye. Cikkünk a 5. oldalon

Népírtások...

A XXI. századi ember előszeretettel tesz különbséget saját maga és a korábbi időkben élt ősei között, mondván civilizáltabb és felvilágosultabb életet élünk. Sokszor hallani, hogy a saját hibáinkból tanulunk, de ezen állítás igazságtartalmát több példával is meg tudjuk ingatni. Számtalanszor fordult elő a történelmünk során, hogy különböző embercsoportok

tokat etnikai, vallási, nemi vagy bármilyen más hovatartozásuk miatt üldöztek és mészároltak le. Így az ünnepek közeledtével, legyen az éppen hánuka vagy karácsony, szeretnénk azokról is beszélni, akiket elfelejtettek és magukra hagytak, mert mindenki számít. Fókuszban a Mianmarban jelenleg is zajló pokol...

Cikkünk a 8-9. oldalon

Iszol te rendesen minden nap?

Határidők, házi feladatok, prezentációk, leadások és zárthelyik. November van, és mindannyian tudjuk, mit jelent ez a BME-n. Mindenkinek megvannak a jól bevált taktikái erre az időszakra. De van-e lehetőségünk egészsé-

gesnek maradni? Lehet-e természetesen fokozni a teljesítményünket? Az alábbiakban a víz agyserkentő hatásáról derülnek ki érdekes dolgok.

Cikkünk a 12. oldalon

Háromszoros jubileumot ünnepeltek

Az ajtóban is olimpiai bajnokok álltak

Fotó: Marton András

Háromszoros jubileumot ünnepelt az egyetemi sportélet, ugyanis hatvanöt éves a Testnevelési Tanszék, kilencven éves a testnevelés-oktatás, és százhusz éves a Műegyetemi Atlétika és Futball Klub. A rendezvényen a köszöntők sorát Sárfalvi Péter, az EMMI helyettes államtitkára kezdte kedvenc sporttörténeti időszakának, Hajós Alfréd sikereinek felidézésével. Őt követte egyetemünk rektora, Józsa János, aki saját sportmúltjának felidézésével közelebb hozta egymáshoz a szellemi és a sportéletet az egyetemen.

Cikkünk a 13. oldalon

HIRDETÉS

WWW.EHK.BME.HU

www.facebook.com/bmeehk

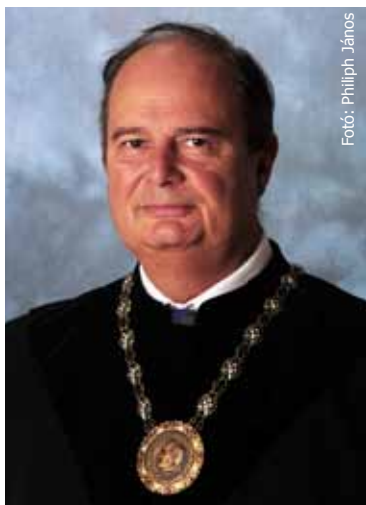

EGYETEMI
HALLGATÓI
KÉPVISELET

www.ehk.bme.hu

Oktatás, Juttatás, Pályázatok, Kollégium, Sport, Szabályzatok

Rektorválasztás 2017

Fotó: Philip János

Jakab László

Hogyan értékeli az elmúlt három évben az Egyetem teljesítményét?

1999 januárjában volt a Műegyetem 2000 konferencia. Ennek nyitó előadásában Detrekői Ákos rektor 12 pontban foglalta össze, hogy milyen egyetemet szerettünk volna látni 10 évvel később. Most, 18 év elmúltával, ha nagyon kritikusan akarnánk fogalmazni, azt is mondhatnánk, hogy ezekből az elképzelésekből csak nagyon kevés, és az is csak részben valósult meg. Ez közös ügyünk és felelősségünk is. Én sem az eredményeket, sem a kudarokat nem kötém egyet-

len rektori vagy kancellári ciklushoz, vagy személyhez. Korábban dékánhelyettesként, most dékánként én is az egyetemi vezetés része, tagja vagyok. Befolyásomat a folyamatokra kötelességem volt és ezután is az lesz érvényesíteni, ezért a felelősségben is osztoznom kell vezető társaimmal. Az 1999-es célokhoz kapcsolódóan viszont sok kari kezdeményezés elég messzire jutott, ezért a közeli és távoli jövőben is, de egyetemi szinten van miből építkezni.

Mit tart az egyetem legfontosabb stratégiai feladatának?

A karon az idén több mint 400 jubileumi diplomát adtunk ki. Már folynak a jelentkezések a következő, jövő évi diplomaosztóra. Nagy sok visszajelzést, véleményt kapunk egykori hallgatóinktól, akik 50 vagy még ennél is több éve végeztek nálunk. Egészen hihetetlen, milyen nagyra értékelik egykori egyetemüket, mennyire hálásak mindazért, amit az egyetemtől, oktatóiktól kaptak. Szerintem a legfontosabb feladatunk, hogy akik nálunk ma végeznek, 50-60 év elmúltával hasonló véleményekkel, érzésekkel térjenek majd vissza hozzánk.

Mint tudjuk, további három évre kinevezték Barta-Eke Gyulát kancellárnak. Hogyan látja a vele való együttműködést?

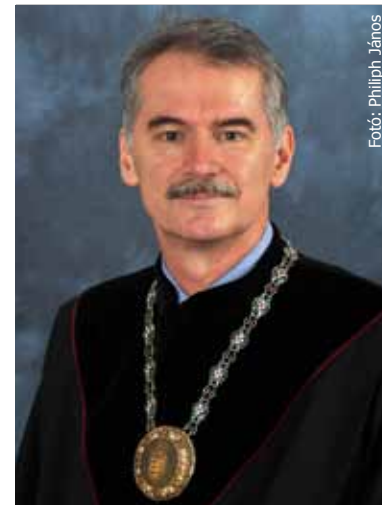
Mi a véleménye a hallgatókkal való együttműködés fontosságáról?

Az egyetemet oktatóink mellett hallgatóink teszik azzá, ami. Erre utaltam a stratégiai feladatra vonatkozó kérdésében is. A hagyományos oktatási feladataink, oktatási programjaink továbbfejlesztése mellett közösen kell dolgoznunk és gondolkodnunk olyan kérdésekben, mint az OHV szervezése és hasznosítása, a szakkollégiumok támogatása, hallgatói rendezvényeken való egyetemi közreműködés, a versenycsapatok egyetemhez integrálása, a kollégiumi infrastruktúra javítása. Egyetemi szinten is nagyon jelentős kollégiumi férőhely-hiányunk van, ennek enyhítésén már a közeljövőben is dolgoznunk kell.

Kikkel képzelem el a közös munkát a jövőben?

A felső vezetésben véleményem szerint valamennyi karnak helyet, bizonyos értelemben képviselőt, és természetesen feladatot is kell kapnia. Mivel hárman pályázunk a rektori pozícióra, hiba lenne most megkeresni, illetve megnevezni személyeket, mivel ezzel kizárnám, illetve hátrányos helyzetbe hoznám azokat a karokat, akik most nem engem támogatnak. Ahogy a pályázatomban is kitértem erre, szeretnék egy fiatalos, motivált, tetterre kész, akadályoktól és nehézségektől nem megriadó, a közös elképzeléseket céltudatosan, együttműködve megvalósító és a kudarcból is építeni tudó egyetemi felső vezetői csapatot építeni. Ehhez viszont feltétlenül szükség lesz majd valamennyi kar, valamint a kancellária támogatására is.

A napokban rektorválasztás zajlik a BME-n. Lapunk kérdéseket tett fel a három jelölt számára, amelyekre az adott válaszaikat szerkesztés nélkül közöljük.

Fotó: Philip János

Józsa János

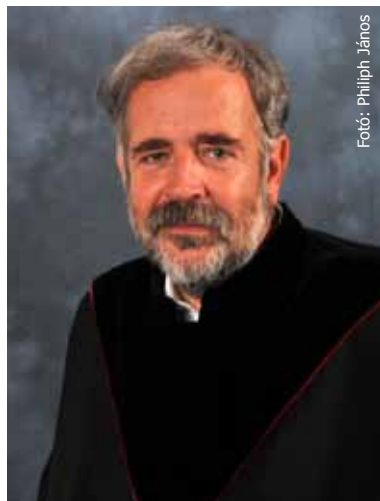
Véleményem szerint a november 2-ig beadott pályázatok tartalmazzák a programhirdetéseket. Ezek kerültek a Szenátus elé véleményezésre. Én az egyetemi polgárok teljes körű informálódását tartom célszerűnek, ami a pályázatok elolvasásával tehető meg. A pályázatok az alábbi intranet-linken közvetlenül elérhetők:

https://rektori.bme.hu/content/rektori_palyazatok#overlay-context=content/szenatus

Hogyan értékeli az elmúlt három évben az Egyetem teljesítményét?

Mindenekelőtt érdemes végiggondolni, mitől is kiváló egy egyetem. Az egyetemek oktatási intézmények, ugyanakkor az egyetemi kiválóság egyik legfontosabb ismérve a nemzetközileg is jelentős kutató-fejlesztő munka. Ennek egyik legfőbb oka, hogy az oktatás nem csupán ismeretátadás. A legtöbb egyetem küldetésnyilatkozata is azt fogalmazza meg, hogy a képzés célja, hogy a „a hallgatók az ismert problémák megoldásán túlmenően képesek legyenek az új feladatok felismerésére és a jövő, ma még nem ismert kihívásainak való megfelelésre is. Jó kommunikációs képességekkel rendelkező, csapatmunkára alkalmas, gondolkodó, innovatív, egy életen keresztül tanulni tudó értelmiségieket kell képezni.” Ez kiemelten fontos a műszaki és gazdasági területeken. Ennek az oktatási célnak adja meg a háttérét az egyetemen folyó kutatási és innovációs tevékenység. Ezekre alapozva olyan tudás gyűlik össze, amely az oktatás alapjául és háttérül szolgál, és olyan egészséges gondolkodású oktatói gárda alakul ki, amely az újra való nyitottságot, a dolgok megértésének keresését, problémamegoldást, innovatív szemléletet képes tanítani.

Az egyetem tevékenységét a fentiek fényében kell megítélni. Nagyon fontosnak érzem mind a Tudomá-

Fotó: Philip János

Kollár László

nyos Tanács, mind pedig az Innovációs Tanács megalakulását. Az előbbinek kezdeményezésére és/vagy támogatásával valósult meg pl. a Neumann János- és az Ipari Professzori cím létrehozása, az egyetemi tanári címmel kapcsolatos előírások változása, a BME Kiválósági Kutatócsoport Program pályázat elindítása, stb. Siker a FIEK pályázat elnyerése és az új szervezet felállítása, amely a pályázat megvalósításán túl a BME innovációs tevékenységét is átforgatja. Kiemelendő, hogy ez egy, a karokon átívelő, összegyűjtő összefogással megvalósuló szervezet, amely erősíti az egyetem összetartozását is. Fontosnak tartom azokat a

lépéseket, amelyek az egyetemi képzés nemzetköziesítése irányába történtek (pl. SH képzés, a Karlsruhei Műszaki Egyetemmel kötött megállapodás). Amit személyesen én kudarcnak élek meg, az a GTK ügy kapcsán elvesztett számos kiváló oktatónk, és talán ami ennél fontosabb, az egyetemen kialakult jelentős belső feszültségek, ellentétek, bizalmatlanság, mindaz, ami az egyetem belső kohéziója ellen hatott.

Mit tart az egyetem legfontosabb stratégiai feladatának?

Legfontosabbnak is azt tartom, hogy olyan lépéseket kell tenni, amelyek a belső kohéziót erősítik. Stratégiai feladat az egyetem központi apparátusának erősítése.

Bár a BME karainak önálló kutatási irányja van, önálló képzést nyújtának, a BME jelentősége, szerepe sokkal nagyobb, mint az egyes karokénak az összege. Így miközben az egyetem sikeressége nyilvánvalóan a karok sikerességén múlik, kiemelten fontos, hogy a karok tevékenységét a BME egységes küldetése határozza meg. A közös sikerek érdekében az átfogó egyetemi szervezetek erősek és szolgáltató szelleműek kell, hogy legyenek. (Javaslom, hogy a rektori kabinet alatt jöjjön létre egy Innovációs és stratégiai igazgatóság, amely – a FIEK-kal megosztva – megva-

lósítja az Innovációs Tanács által kitűzött célokat.)

Az oktatás napi vitele és a stratégiaalkotás másfajta kvalitást kíván. Az Oktatási Bizottság mellett a koncepcionális oktatási változtatásokra történő javaslattevésre célszerű lenne létre hozni egy Oktatási Tanácsot. Feladata lenne mind a nemzetközi gyakorlat, mind a karok gyakorlatainak áttekintése, a XXI. századi pedagógia lehetőségeinek végiggondolása, javaslattevél az egyetem oktatási stratégiájának kialakítására.

Mint tudjuk, további három évre kinevezték Barta-Eke Gyulát kancellárnak. Hogyan látja a vele való együttműködést? 4. Mi a véleménye a hallgatókkal való együttműködés fontosságáról?

Néhány általános elvet le szeretnék szögezni: általában minden érintettel beszélni kell és a véleményüket meg kell ismerni. A vélemények és a különböző érvek ismertetésében alapvetően törekedni kell a konszenzusra, és ha az nem megy, akkor egy vállalható szintig kompromisszumokat kell kötni. A BME esetében – véleményem szerint – a konszenzuserősítés legfontosabb fóruma a vezetői értekezlet. A pályázatomban leírtam: „A működéshez alapvető fontosságú a rektor és a kancellár, a rektori kabinet és a kancellária közötti folyamatos együttműködés. Célszerű ezért,

hogy a vezetői értekezletek előtt a rektor és a kancellár rendszeresen találkozik, egymás álláspontját előzetesen megismerik. Ennek eredményeképpen vagy konszenzusos javaslatokat, vagy világos alternatívákat tárnak a vezetői értekezlet elé.” A hallgatókkal konkrét ügyekben kell előzetes egyeztetést folytatni. A hallgatók szempontjai és információi is a mieinktől eltérhetnek, ezeket feltétlenül ismerni kell. Céljaink ugyanakkor közösek; nagyon fontos az összhang keresése és erősítése a hallgatók és az oktatók között.

Kikkel képzelem el a közös munkát a jövőben?

Egy kissé változtatnám a rektorhelyettesek hatáskörét az alábbiak szerint: oktatási rektorhelyettes, tudományos és nemzetközi rektorhelyettes, stratégiai és innovációs rektorhelyettes. Minden rektorhelyetteshez tartozna egy igazgatóság, amely segíti a rektorhelyettest a feladatai elvégzésében. Pályázatomban kísérőlevele szerint „amennyiben dr. Józsa János jelenlegi rektor benyújt pályázatot és azt a szenátusi szavazásig fenntartja, jelen pályázatomat kérem, hogy tekintse automatikusan visszavontnak”. Mivel így lehetséges, hogy a pályázatomban el sem jut a szenátusi szavazásig, ezért személyekkel egyeztetéseket nem folytattam.

Újabb három év a kancellári székben

Szívügyemnek tekintem a Műegyetemet

Barta-Eke Gyula második kancellári ciklusát kezdte meg itt, a BME-n. Interjúnkban arra voltunk kíváncsiak, hogy 2014-es terveit miként tudta megvalósítani, valamint mire fókuszál a közeljövőben.

SZABÓ ZSOLT

2014-benn a Műhelynek adott interjúban azt mondta, hogy az a célja, hogy a második kancellári ciklus már ne a folyamatszabályozásról, folyamatmenedzselésről szóljon. Elérte célját az első kancellári ciklus e tekintetben?

Az első kancellári ciklus javarészt a kancellári intézmény Egyetem belüli meghatározása, megismeretése, elfogadtatása, valamint a különböző gazdasági, üzemeltetési, intézményirányítási folyamatok feltárása és újra alkotása jegyében zajlott. A második ciklusban folytatjuk, tökéletesítjük a folyamatszabályozást, megfigyelve a vonatkozó törvényi előírásoknak – természetesen

szem előtt tartva az összegyetemi érdeket. Jelentős munkákat végeztünk például az Egyetem vagyonkezelésében álló ingatlanok vonatkozásában, azonban ez leginkább az ingatlanok állapotának szinten tartásához, azok használatban tartásához szükséges munka volt. Úgy érzem, hogy az első kancellári ciklusom alatt, a magam által elvárt színhez képest az üzemeltetés korszerűsítése területén kevesebbet tudtam tenni, de az elért eredmények megalapozzák a második ciklusban megvalósítandó, látványos fejlesztési lehetőséget.

A Kancellár és a Rektor kapcsolata kivétel az egyetem szerteágazó működési folyamataira. Milyen 3 évet zárt ez a kapcsolat?

Első kancellári ciklusom során két rektorral dolgoztam együtt. Amikor megérkeztem az Egyetemre Dr. Péceli Gábor pro rektor úrral kezdtük meg a közös munkát, mely kezdetben nem volt zökkenőmentes. Úgy gondolom, hogy ennek egyik oka, hogy mind a kettőnk számára ismeretlen új helyzetbe kerültünk, ami elkerülhetetlenül konfliktusokkal is jár, de a rektori ciklus végére harmonikussá vált az együttműködésünk. A jelenlegi rektori-kancellári viszonyra a BME-n jellemzőek a súrlódások, de bízom benne, hogy a következő rektori ciklusban a rektori-kancellári viszonyt újra tudom építeni.

Rektor választás előtt áll a BME. Milyen az ideális jelölt a Kancellár szemszögéből?

Véleményem szerint Egyetemünket úgy lehet elképzelni, mint egy erős várat, melynek 8 erős bástyája van. Azt gondolom, hogy az ideális jelölt olyan szakember, aki kompromisszum kész és átlátja, hogy intézkedéseim célja nem a bástyák lebontása, hanem a vár erősítése. Ahogy az előző kérdésnél is mondtam: a rektori-kancellári viszony javításán a magam részéről sokat fogok dolgozni a következő időszakban.

Mi a legfőbb stratégiai célja a második ciklusban?

Első kancellári ciklusom során az Egyetem működését horizontálisan és vertikálisan is megismertem. Korábbi elképzeléseim, terveim fő iránya nem változott, azonban a vízióm eléréséhez szükséges stratégia folyamatosan igazodik azon tapasztalatokhoz, amelyeket a rendszer finomhangolása során szereztem. Az egyetem egészét érintő gazdasági, intézményirányítási intézkedéseim és a Karok szerzett jogai közti érzékeny egyensúly megőrzése érdekében a fontolva haladás tűnt a legjobb megoldásnak. Ezen úton kell egyre nagyobb lépéseket tenni a második kancellári ciklusban is, tovább növelve a karok egyetemi célok érdekében megvalósuló szinergiáját. Céлом továbbra is a magyar felsőoktatás műszaki- és

Fotó: Philip János

gazdaságtudományi zászlóshajójának fejlesztése, magas színvonalú oktatási környezet és hallgatói szolgáltatások kialakítása annak érdekében, hogy a BME

a jövőben is oktatási, gazdasági, és ipari területen is meghatározó intézmény lehessen. Összefoglalva: a jövőben is szívügyemnek tekintem a Műegyetemet.

HIRDETÉS

MŰHELY

A következő
lapszám

**2018. február 12-én
jelenik meg.**

info@muhely.com

Karácsonyváró hangverseny

2017. december 6. 19:00

K épület, I. 72-es terem

Közreműködnek:

Balogh Dániel Dr. Huszthy Péter

Farkas Flóra és Kedves Barátja

Kurdi Bogdán és Turi Péter

Horváth Livia és Kovács Szonja

Szabó Orsolya és Kovács Miklós Márton

Szabó Éva Műegyetemi Kórus

Mindenkit sok szeretettel várunk!

Magasabb ösztöndíjat a hallgatóknak!

A hallgatói normatíva összegét utoljára 2007-ben emelték. Ez jelenleg is csupán 119.000 Ft/fő évente.

ISTVÁN ADRIENN

Az elmúlt évek során a bruttó minimálbér jelentősen változott, ezt viszont nem mondható el a hallgatói normatívának az összegére. 1992-ben a hallgatói normatíva 60.000 Ft, míg a minimálbér 8.000 Ft volt. 2008-ra a normatíva majdnem a kétszeresére, 119.000 Ft-ra, míg a minimálbér több mint nyolcszorosára, 69.000 Ft-ra emelkedett. Ez az arány 2017-re teljesen felborult, ugyanis a normatíva az utóbbi tíz évben semennyivel nem változott, míg a minimálbér 127.500 Ft-ra nőtt. Több kutatás eredménye is azt igazolja, hogy a hallgatói normatíva összegének emelése szükség-szerű lenne.

A Központi Statisztikai Hivatal mérései alapján 2008 óta a fogyasztói árak – amelyek természetesen kihatnak a hallgatók mindennapjaira – kb. 25,5%-kal drágultak. Ezek alapján jelenleg 150.000 Ft/főnek kellene lennie a normatíva összegének évente. Ha a magyar gazdaság növekedésének ütemét vesszük alapul, és az elmúlt évek inflációit figyelembe vesszük, akkor a normatíva összegének idén már 171.600 Ft-ra kellene rúgnia.

Az Aktív Fialok Magyarországon Kutatócsoport 2015-ös kiadványa szerint egy egyetemistának havonta az alábbiak szerint alakulnak a kiadásai: étkezés 16.000 Ft, utazás 8.000 Ft, szórakozás 9.000 Ft, lakhatás 26.000 Ft. Ez összesen 59.000 Ft, és ebbe nem számolták bele az egyéb költségeket (ruházkodás, jegyvásárlás, stb.). Az utóbbi években jelentősen megnövekedett albérteti és kollégiumi költségek tovább emelik a hallgatók kiadásait. Természetes lenne az a cél, hogy a legmagasabb tanulmányi ösztöndíjjal rendelkező hallgató ezeket a költségeit fedezni tudja a tanulmányi ösztöndíjából, de sajnos ennek még csak a közelében sem vagyunk jelenleg. Az elmúlt években a BME-n a legmagasabb tanulmányi ösztöndíj nagyon ritkán haladta meg a 35.000 Ft-ot, viszont ezekben az esetekben is csak úgy volt elérhető ez, ha nem a hallgatók felének adtunk tanulmányi ösztöndíjat, hanem csak kb. a 45%-nak. Ez a rendszer hosszú távon tarthatatlan. A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája által szervezett fórumokon a korábban említett kutatásokkal egybecsengően elhangzott, hogy a tanulmányi ösztöndíj alacsony összege nem elég az alap

kiadások fedezésére, így a hallgató-ságnak munkát kell vállalnia a tanulmányai mellett. Azonban hallgatóként a fő feladatunk mégis csak a tanulás. A munkavállalás nagy veszélye, hogy a cégek elcsábítják a hallgatókat a mesterképzésekről, ezzel is tovább csökkentve az MSc-re jelentkezők számát.

Törvényi szabályozás

A felsőoktatási ösztöndíjrendszer forrásait a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi törvény, az ezek felhasználására vonatkozó keret-szabályokat pedig az 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet szabályozza. A hallgatói képviselet által kiírt pályázatok, a szociális ösztöndíj illetve a tanulmányi ösztöndíj alapját képezi az intézménybe befolyt hallgatói normatíva, melyet az államilag támogatott képzésben részt vevő, valamint a magyar állami (rész) ösztöndíjjal támogatott hallgatók létszáma alapján biztosít az állam az egyetemnek.

A késlekedő ösztöndíjreform kapcsán Gulyás Tibort, a HÖÖK elnökét, Krisztián Dávidot a BME EHK elnökét, és Barabás Zoltánt, a BME EHK alelnökét faggattuk.

Joggal merült fel a gondolat, hogy ha a HÖÖK már két éve foglalkozik a problémával, akkor valószínű, hogy a fenntartói oldal részéről hiányzik az akarat a forrásbővítéshez. De ha ez így van, akkor az országos hallgatói érdekképviselet miért nem alkalmazza kellően erős eszközöket ahhoz, hogy érdemi lépések történjenek?

Gulyás Tibor: Az „eszközök” megértéséhez fontos az eddig történetek ismerete. Az ösztöndíj-reformmal valóban két éve foglalkozunk, de ebben benne van a felmérés, és az előkészítés is. A tárgyalások csak mintegy egy éve kezdődtek meg, amitől egyébként azt vártuk, hogy 2017. júniusában a költségvetési törvénybe bekerül a reformhoz szükséges emelés. Nem történt meg, keményen szóvá is tettük. Majd a nyárra elkészülő Jövőkép Program újra a tárgyalóasztalra vitte az ösztöndíjak ügyét. Úgy látom mára egyetértés van abban, hogy legyen – ebben megerősít az Országgyűlés Kulturális Bizottságának tegnapi és mai ülése. Hamarosan el fog dőlni, lesz-e, szükséges-e más „eszköz” bevetése. Egyelőre a legfontosabb az, hogy mindenki tudja: a hallgatók számíthatnak ránk.

A BME hallgatóinak kiadásait milyen mértékben fedezi a jelenlegi tanulmányi ösztöndíj?

Krisztián Dávid: A kiemelkedő tanulmányi ösztöndíjak a hallgatók kiadásainak felét sem fedezik. A

lakhatásra csak abban az esetben elégséges, ha az adott hallgató kollégiumi elhelyezésben részesül, az utóbbi években nagyon meredeken emelkedtek ugyanis a piaci árak. Arról nem is beszélve, hogy a legmagasabb tanulmányi ösztöndíjakban egyetemi szinten is maximum az ösztöndíjra jogosult hallgatók 6-8 %-a részesül. Nagyon rossz a helyzet.

A BME EHK tett-e lépéseket az emelés érdekében? A Műegyetem vezetésének jelezték-e a problémát?

Krisztián Dávid: Természetesen tettünk lépéseket. Az elmúlt években több országos kezdeményezést is generáltunk, illetve mindegyikben részt is vettünk. Kiemelném ezek közül azt a HÖÖK-kal végzett közös munkát, ahol megvizsgáltuk a számok alakulását az elmúlt évtizedekben, és párhuzamba állítottuk azokat a kiadások elemzésével. Ezt az összetett és széleskörű anyagokat a kormány elé tártuk.

Az egyetemi vezetés számára is jeleztük már a problémát, de a megoldást nem közvetlenül tőlük kell várni, a fenntartó kevés lehetőséget biztosít a probléma egyetemen belül történő kezelésére.

Természetesen nagy segítség lenne, ha más jelentős felsőoktatási szereplők, például a Magyar Rektori Konferencia is kiállna az ügyünk mellett.

Érkeztek-e hallgatói panaszok az alacsony ösztöndíjak ügyben az Egyetemi Hallgatói Képviselet felé?

Barabás Zoltán: Igen, és a megkeresések száma folyamatosan nő. Azt mondhatom, hogy a helyzet az elmúlt években egyre kiélezettebb lett. Sokat dolgoztunk azon, hogy a BME-n belül végzett felméréseink által mutatkozó problémát közvetítsük az illetékesek felé, de sajnos ez nem járt eredménnyel. Ezt követően a HÖÖK azonos témájú kezdeményezésében vettünk részt, hogy a többi egyetemmel vállalva kommunikáljuk a normatíva emelésének szükségességét. Sajnos egyelőre eredménytelenül.

Mi a következő lépés?

Barabás Zoltán: Az elmúlt hónapok üzenete egyértelmű: figyelmen kívül hagyták megkeresésünket. Így viszont jogosan vetődik fel a kérdés, hogy miért nem választunk más eszközt annak érdekében, hogy elérjük célunkat? Miért nem vonulunk utcára, és adunk hangot elégedetlenségünknek erőteljesebb módon? Mi, mint Egyetemi Hallgatói Képviselet nem gondoljuk, hogy megoldást jelent a véleményünk agresszív képviselete, de érdemi válasz híján ezt is lehetőségként kezeljük.

Megkérdeztük

Elégedett vagy-e a kapott ösztöndíjad nagyságával? Mire költöd el?

Hegedűs Tamás

Járműmérnöki karra járok, mesterképzésre. Nálunk alacsony a ponthatár, 2,6-os átlagtól már lehet támogatást nyerni. Szerencsére nekem jók a jegyeim, így elég magas ösztöndíjat tudok szerezni. Azzal nem vagyok elégedett, hogy a kötelező tárgyak ugyanolyan súlyozással szerepelnek, mint néhány nagyon könnyen teljesíthető szabadon választható – így sokan kevesebb munkával is nagyobb ösztöndíjhoz jutnak, mint azok, akik a mintatanterv szerint haladva keményen megküzdnek a jobb jegyekért. Általában a kapott összeget hétköznapi kiadásokra használom fel, utazás, étkezés, stb.

Szabó András

Nálunk, a villamosmérnöki karon, az őszi félévben mindig nehezebb magasabb összeget kapni a tavaszi félévhez képest. Ez azért van, mert a szeptemberben érkező gólyák ösztöndíj indexe nulla, így az ekkor szétosztandó keretre kevesebben jogosultak. Az idei támogatással elégedett vagyok – erre számítottam. Többnyire kulturális programokra költöm ezt a pénzt, legutóbb moziban voltam, de színházba és egyéb előadásokra is szívesen járok. Előfordul, hogy a szórakozást, fesztiválbérletet vagy az esti sörözést is ebből finanszírozom.

Torda Brigi

Elégedett vagyok, mert néhány másik karra járó barátomtól tudom, hogy ugyanezért az átlagért sok helyen lényegesen alacsonyabb juttatás jár. Azonban azzal is tisztában vagyok, hogy más egyetemeken még ennél is magasabbak az átlagos havi támogatások. A kolit, utazást, bérleteket tudom finanszírozni részben, de szerencsére az egyetem mellett van munkahelyem is, így leginkább az ösztöndíjra a fizetésem kiegészítéseként tekintek.

Nagy Tamás

Az idősebb szintén gépész ismerőseim beszámolóiból tudom, hogy régen magasabb ösztöndíjak voltak a karon, de ettől függetlenül örülök ennek is. A legtöbbet nyomtatásra és makettezésre költök, ezek a házi feladatok elég sok költséget jelentenek számomra, tehát amit az egyetem utal, azt sokszor muszáj a kötelező feladataim elkészítéséhez felhasználni. Ha marad ebből, akkor a hétköznapi kiadásokat, étkezést meg tudom oldani részben.

Bálint Brigitta

Ebben a félévben nincs ösztöndíjam, de korábbi féléveimben többször sikerült támogatást szereznem. Akkoriban többnyire ennivalóra költöttem, és befizettem belőle a kollégiumi díjat. Az építészmérnöki karon nem lehetetlen ösztöndíjat nyerni, de nagyon sokat kell tanulni érte. A szociális támogatás pedig szintén nehézségbe ütközik a HK felől érkező szigorú dokumentáció miatt.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: JAKUBIK REGINA • FOTÓ: ANDRÓNYI TAMÁS

Az egyetemek nem önmagukban léteznek

A 2014-ben bevezetett kancellári rendszer első, hároméves ciklusa a végére ért.

Palkovics László felsőoktatásért felelős államtitkárt kérdeztük ennek kapcsán az eredményekről és a felsőoktatás aktuális helyzetéről.

FAZEKAS ÁRNIKA

Fotó: Gema Barnabás

Az új rendszer bevezetésének célja, hogy a felsőoktatási intézmények gazdálkodása felelősebb és átláthatóbb legyen. Beváltották a kancellárok a hozzájuk fűzött reményeket?

Az, hogy az intézmények gazdálkodása felelősebb és átláthatóbb lett, „csak” következmény. A valódi cél az volt, hogy az állami fenntartású intézményekben – úgy, mint a világ nagyon sok országában – legyen az akadémiai vezetés mellett egy olyan személy, aki az egyetem gazdasági ügyeivel foglalkozik. Azt mondtuk 2014-ben, amikor a kancellári rendszer bevezetéséről döntött a kormány, hogy először is értsük meg, hogyan működnek a felsőoktatási intézmények: tudjuk meg, mi mennyibe kerül. Csak ezután lehet arról beszélni, hogy mennyire gazdálkodnak az egyetemek felelősen, és milyen rendszert kell kialakítani annak érdekében, hogy azokat a forrásokat, amelyek akár államiak, akár az intézmény saját bevételei, az egyetem fejlődésére fordítsák, és ne más célra. Úgy gondolom, hogy ezt elértük. 2014-ig a felsőoktatási intézmények jelentős része anyagi gondokkal küszködött, bár épp a Műszaki Egyetem nem tartozott ezek közé, ami annak tudható be, hogy itt már korábban is volt a kancellárhoz hasonló funkciókat ellátó, gazdasági ügyek-

kel foglalkozó személy: Török Imre gazdasági és műszaki főigazgató, majd Andor György rektorhelyettes. Így a Műszaki Egyetem pénzügyi helyzete mindig stabil volt, mostanra pedig még stabilabbá vált.

...én jobban hiszek a kiválóság alapú támogatásban, vagyis abban, hogy a hallgatók ne alanyi jogon, hanem az egyetemen nyújtott teljesítményük alapján kapjanak ösztöndíjat.

Azonban 2014 előtt volt olyan év, amikor az egyetemek adóssága több mint 20 milliárd forint volt, ami mára lényegesen csökkent. A rendelkezésre álló pénzkészlet is folyamatosan nő, most 280 milliárd forint van az állami felsőoktatási intézmények számláján, az adósság pedig mindössze 6 milliárd forint körüli.

A 2014-ben kinevezett kancellárok megbízása idén, 2017-ben lejár, és a következő időszakban a legtöbb egyetem esetében nem lesznek személyi változások. Élvezett előnyt az elbíráláskor az adott intézmény korábbi kancellárja?

A kancellár egy költségvetési szerv vezetője, ezért erre a pozícióra nyílt pályázatot kell kiírni. A pályázókat egy bíráló-

bizottság meghallgatja, elbírálja, és utána a döntést a miniszterelnök hozza meg, a munkáltatói jogokat pedig az oktatásért felelős államtitkár gyakorolja. 2014-ben három évre kaptak megbízást a kancellárok. Most

megnéztük az intézmények eddigi működését, a bizottság meghallgatta a kancellárok elképzeléseit a következő időszakról, és ennek alapján hoztuk meg a döntéseket. Így tehát van, ahol változás történt ezen a poszton, mert az egyetem kancellárjáról úgy gondolta a bizottság, hogy találhatunk nála alkalmasabb jelöltet.

Az elmúlt években a kormányzat nagy hangsúlyt fektetett az oktatói-kutatói utánpótlás biztosítására, amelynek keretében átalakult a doktori képzés szerkezete, valamint emelkedtek az ösztöndíjaik. Érezhető ezeknek az intézkedéseknek a hatása a doktori iskolákba jelentkezők számában?

Ez egy hosszú távú folyamat, de

a jelentkezéseken már látszik a hatása. Az új, kettő plusz kettő éves doktori képzést két éve vezettük be, és ezzel együtt emelkedett az ösztöndíj szintje. Nagyon sok energiát fordítunk arra, hogy a kutatói életpályát mint elérendő célt pozícionáljuk, és az eddig kedvezőtlen folyamatok elkezdtek megfordulni. Sokkal inkább törekednek a doktori iskolákba jelentkezők a kutatásra, a kutatói munkára, ami egyértelműen az elmúlt 2 év intézkedéseinek eredménye. A 2018-as költségvetésben pedig plusz 15 milliárd forint, vagyis összesen 23 milliárd áll majd rendelkezésre a felsőoktatási kiválósági támogatásra.

A hallgatói normatíva és ezzel együtt a tanulmányi ösztöndíjak összege is tíz éve változatlan, és a 2018-as költségvetés alapján jövőre sem várható növekedés. A HÖÖK számításai szerint a jelenlegi keret minimum 40%-kal kellene megemelni. A következő években várható ilyen mértékű emelés?

A HÖÖK-kal jelenleg is tárgyalunk az általános ösztöndíjrendszerről, de én jobban hiszek a kiválóság alapú támogatásban, vagyis abban, hogy a hallgatók ne alanyi jogon, hanem az egyetemen nyújtott teljesítményük alapján kapjanak ösztöndíjat. Ez a rendszer sokkal

inkább szolgálja a fejlődésüket, és sokkal motiválóbb is.

Az Academic Ranking of World Universities listáján 2015-ig több magyar egyetem is bekerült a top 500 közé, azonban az elmúlt években csak a 800-as listára jutottak fel ezek az intézmények, és idén a QS világranglistáján is hasonlóan, 500-800. között szerepelnek ezek. Mi lehet a visszaesés oka?

Ezek a listák folyamatosan változnak, most például a SOTE felkerült a Times 500-as listájára. Sokféle értékelés létezik: egyetemre, diszciplínákra, karokra. Vannak olyan egyetemi karok, amelyek bőven szerepelnek a száz és az alatti listákon, például az ELTE fizikai diszciplínája vagy a Szent István Egyetem állatorvosi kara, amely Európában a negyedik legjobb. Mérlegelni és értékelni kell, hogy mi a változás oka, a szempontok előzetes ismerete alapján pedig készülni is lehet ezekre az értékelésekre. Fontosak ezek a listák, de az egyetemek önmagukhoz viszonyított növekedése ennél sokkal fontosabb.

Más szempontokat figyelembe vevő rangsorokon jól teljesítenek a magyar egyetemek is, például a QS munkaerőpiaci keresettség rangsoroló listáján a BME és az ELTE is a top 500-ban szerepel. Az ilyen megközelítésű értékelés a fontosabb, vagy a tudományos megbecsültség?

Az egyetemek nem önmagukban léteznek, hanem a társadalomba beágyazódva, annak az igényeire reflektálva. Több funkciót is ellátnak: oktatnak, kutatnak, de megjelenik a harmadik misszió is, amely a minden, nem akadémiai partnerrel fenntartott kapcsolatot jelenti. Ilyen szempontból az, hogy Magyarországon lényegében nincsen diplomás munkanélküliség (az OECD-országok közül hazánkban a legalacsonyabb a ráta, alacsonyabb, mint Németországban), azt jelenti, hogy a diplomások iránt a kereslet nagyon magas, és nem csak itthon, hanem külföldön is. Ez a legjobb fokmérője annak, hogy a hazai diplomák más országban is versenyképesek.

HIRDETÉS

Szeretnél a médiában dolgozni?
Érdekes helyeken megfordulni?
Fontos emberekkel találkozni?
Nyomtatásban látni a cikkeidet?

Ha igen, most az ország elismerten az egyik legjobb egyetemi lapjának, a Műhelynek a munkatársa lehetsz!

Jelentkezz a Műhely e-amil
címén: **info@muhely.com,**
és csatolj a levedeldhez egy bármilyen műfajban készült írásodat.

Minden jelentkezőt e-mailben értesítünk a továbbiakról.

Örömet és kihívást keresek a munkámban

Mesterségem címere

Cikksorozatunkban a közelmúltban diplomázott műegyetemistákat faggatunk arról, hogy mit vittek magukkal a BME-ről a munka világába.

Dobó Orsi alkalmazott közgazdaságtanból szerzett diplomája után pénzügy mesterszakra járt, azonban olyan álláslehetőséget kapott, ami mellett a diplomamunkájára már nem maradt ideje, így ez a feladat mostanában került újra előtérbe számára.

Név	Dobó Judit Orsolya
Kar	GTK
Szak	Pénzügy MSc
Végzés ideje	2016. januárban abszolvált
Munkába állás ideje	2017. május (a jelenlegi pozícióban)
Munkahely	Erste Bank
Pozíció	Üzleti elemző

Fotó: Valkó Máté

munkahelyre és másfajta megmérettetésre vágytam, így kerültem az Erste Bankhoz, ahol kockázatkezelési területen üzleti elemzőként nagyvállalatok kockázatának felmérésével és iparágelemzéssel foglalkozom. Összességében addig maradtam egy helyen, amíg motivált voltam, és úgy éreztem, hogy profitálni tudok belőle. Tapasztalataim szerint a generációnk elsősorban örömet és kihívást keres a munkában, ezért kevesebb időt, átlagosan 3-5 évet tölt el egy-egy pozícióban. Szerencsére az Erste szereti megőrizni az embereit, ezért támogatja, hogy az alkalmazottak bankon belül másik területeken is kipróbálhassák magukat. Azt még nem tudom, hogy mi lesz a következő küldetésem, de mindenképpen szeretnék ennél a cégnél maradni. Sőt, nemrég új diplomamatemát is kerestem, melyben a szakmában szerzett tapasztalatomat is meg tudom csillogtatni.

Mennyire tudod kamatoztatni a BME-n tanultakat a munkád során? Nyújtott az egyetem számodra valamilyen pluszt az oktatási tevékenységen, aminek ma is hasznát veszed?

Az alapos szakmai tudásnak és felkészültségnek köszönhetően akkor is képben vagyok, ha egy interjú során olyan kérdések merülnek fel, melyek nem vágnak össze a korábbi munkatapasztalataimmal. A műszaki és menedzsment jellegű tárgyak hasznosak, mivel általuk olyan szakszavakat is elsajátítottam, melyek egy műszaki szférából érkező ügyféllel folytatott tárgyalásokon felmerülhetnek. A képzés továbbá lehetőséget ad arra, hogy olyan területekkel is megismerkedjünk,

melyek nem kapcsolódnak szorosan a szakmához, de az üzleti életben bármikor szembejöhetnek. Előnyömré válik a Műhely újságíró tanfolyama, melyen az alapképzés alatt vettem részt. Ennek keretében például az interjúkészítés kapcsán olyan fogásokat tanultunk, melyeket tárgyalások alkalmával ma is tudok hasznosítani.

Milyen kihívásokkal szembesültél az egyetem után, és mit tanácsolnál a diploma előtt álló hallgatóknak?

Az iskolára jellemző, hogy a helyes válaszok pontosan ismertek, mivel korábban az előadásokon vagy a kiadott anyagban szerepeltek. Ez sokkal egyszerűbb egy munkahelyi megbízáshoz képest, ahol csak a feladatot kapom meg, és nem tudom, hogy egyáltalán létezik-e „jó megoldás”. Gyakran az eltervezett módszer szükségtelenül bonyolult, ezért az igazán lényeges elemek felismerése és a feleslegesek kiszűrése kulcsfontosságú. Az egyetemen ezzel ellentétben egy út van, a tanulás, amibe minél több energiát fektetsz, annál jobb eredményt érhetsz el.

Az egyik tanácsom a hallgatóknak, hogy írják meg a szakdolgozatukat idejében, mert később nehéz újra belevágni. A másik az, hogy járjanak be órákra, mert sokkal jobban megragadnak azok az információk, amiket előadáson hall az ember. Emellett vegyék komolyan a kötelezően vagy szabadon választható, „vicces” című tárgyakat is, hiszen ezek által bővíthet az általános műveltségük, ami a későbbiekben jó benyomást kelt a munkában és magánéletben egyaránt.

TACSI KORNÉLIA

Milyen munkakörökben fordultál meg az elmúlt években?

Az alapképzés alatt a telekommunikációs szektorban, marketing osztályon dolgoztam gyakornokként, innen azért jöttem el, hogy időben be tudjam fejezni az egyetemet. Később olyan állásra vágytam, ami segít kilépni a komfortzónámból, ezért egy bank telefonos ügyfélszolgálatán helyezkedtem el, ahol ügyfelek kérdéseire kellett szakszerű választ adnom. Régebben mindig rossz érzés fogott el, ha megcsörrent a mobilom, és nem szerettem telefonálni, ezért olyan munkahelyet kerestem, ahol le tudom győzni ezt a félelmemet. A mesterképzés utolsó félévében gyakornoki pozícióban szerettem volna elhelyezkedni a Big

Four egyikénél, mert tartottam attól, hogy a diploma megszerzése után tapasztalat hiányában nem alkalmaznának napi nyolc órában. Végül felvettek teljes munkaidőre, így viszont nem maradt időm a diplomadolgozatom megírására. A könyvvizsgálóként töltött két év nagyon sok hajtással járt, miközben rengeteget tanultam. Ezután nyugodtabb

sem látják ezt másként. Nagyon fontos számomra a tapasztaltabb kollégák példája, akik esetleg háromszor, négyszer ennyi ideje vannak a pályán, mégis lelkesen tanítanak. Úgy látom, ők az oktatással járó sok feladat ellenére is képesek nap mint nap felismerni, hogy munkájuk célja a diákok gazdagítása. Tudásban és emberiségben egyaránt.

Melyek voltak a legnehezebb pillanatok?
A legnehezebb talán azzal szembesülnöm,

A gyümölcs hosszan érlik

A jó oktatás jó szemléltetéssel kezdődik – mi a párhuzam a tananyag és egy kiváló somlói galuska között? **Sarkadi Tamást** a BME-TTK oktatóját kérdeztük.

PÁL NOÉMI

Hogyan lehet több évnyi oktatás után ugyanolyan lelkesedéssel előadni ugyanazt? Hogyan tudja elkerülni a belefásulást?

Alig tíz éve veszek részt a műegyetemi oktatásban. Egyelőre nem érzem, hogy belefásultam volna, és remélem, a diákok

Kiváló oktatóink

Cikksorozatunkban minden karról felkerestük a 2016/2017-es tanév őszi OHV-ja alapján a legjobb helyen végzett oktatókat, és feltettünk nekik néhány kérdést előadói és tanári munkájukról.

ha valami miatt nem sikerül megszólítanom egy-egy hallgatót. Itt nem egy rosszul sikerült zárthelyiről beszélünk, hiszen szinte mindig adatik egy „pót-pót” alkalom, amikor azt javítani lehet. Sokkal bántóbb, ha egy diák a belé vetett bizalmat könnyelműen kezeli. Bízom azért abban, hogy a tanítás olyan munka, mely sokszor csak hosszú távon hoz gyümölcsöt. A rövidtávon tapasztalt esetleges eredménytelenség pedig csak átmeneti állapot.

Milyen praktikákkal próbálja megragadni és megtartani a hallgatók figyelmét? Mi a siker titka?

Ha valakinek a kedvenc édessége a somlói galuska, és megkérjük, beszéljen a somlói galuskáról, valószínűleg élvezettel eszteli, hogyan járja át a csokiöntet a piskótát. Nagy örömmel beszél a tejszínhabról még akkor is, ha az illető nem számít a legnagyobb cukrázmesterek közé.

Fotó: Gema Barnabás

Azok a tárgyak, témák, amelyekről én az oktatás során beszéllek, nekem is nagyon tetszenek. Mindig azzal a meggyőződéssel beszélünk róluk, hogy megismerésük a hallgatóság számára is örömet okoz.

A tudományos kutatásban nélkülözhetetlen az absztrakt gondolkodás

Fontos az ipar működésének megismerése

Mesterségem címere

Cikksorozatunkban a közelmúltban diplomázott műegyetemistákat faggatunk arról, hogy mit vittek magukkal a BME-ről a munka világába.

Földes Dávid, a Kandó Kálmán Doktori Iskola másodéves hallgatója már MSc-s kora óta tudatosan készül az akadémiai pályára. Vonzónak tartja, hogy egyetemi környezetben oktatási feladatok mellett nagy mozgásteret kap a kutatásban, a folyamatok rendszerszemléletű vizsgálatában, valamint ipari megbízásokat is teljesíthet.

TACSI KORNÉLIA

Mivel foglalkozol doktoranduszként?

A munkám három komponensből tevődik össze. Egyrészt innovatív közlekedési rendszerek kutatá-

sával, a mobilitás átalakulásával foglalkozom, ezen belül is az önvezető járművek megjelenésével kapcsolatos üzemeltetési, utaskezelési kérdésekre, valamint kapcsolódó információs rendszerekre fókuszálok. Ezen kívül a témavezetőm, Csiszár Csaba tantárgyainak oktatásában is részt veszek. Például gyakorlatokat tartok adatbáziskezelésből, zárthelyiket javítok, és féléves házi feladatokat konzultálhatnak meg velem a hallgatók. A kutatási eredményeinket folyamatosan beépítjük az oktatásba, ezért a tananyag összhangban van a saját témámmal, így hitelesen tudok róla beszélni. Továbbá kari és tanszéki projektekbe is bekapcsolodom.

Miért döntöttél úgy, hogy itt maradsz az egyetemen?

Alapvetően közlekedésmániásnak tartom magam, de szeretek túllépni a mindennapos dolgokon, és rendszerszemléletben vizsgálni a közlekedés mélyebb összefüggéseit, amit az egyetemi miliőben lehet leginkább megtenni.

Korábban kíváncsi voltam arra, hogy milyen egy cégnél dolgozni, ezért az egyetem alatt fél évet töltöttem a BKK-nál közlekedésszervezési gyakornokként. Ez egyik oldalról tetszett, mivel szívesen foglalkozom gyakorlati problémák megoldásával, másrésztől megerősített abban, hogy az egyetemre jellemző kutatási szabadság és absztrakt gondolkodásra való lehetőség miatt itt szívesebben maradnék. Azt sem tartom kizártnak, hogy a fokozat megszerzése után is az egyetemi környezetben mozgok majd, de az oktatási tevékenységen túl mindenképpen szeretnék kutatni és projektekbe is bekapcsolódni.

Név	Földes Dávid
Kar	KJK
Szak	Közlekedésmérnöki MSc, közlekedési rendszerek szakirány
Végzés ideje	2016. január
Munkába állás ideje	2016. február
Munkahely	Kandó Kálmán Doktori Iskola PhD, Közlekedésüzemi és Közlekedésgazdasági Tanszék
Pozíció	doktorandusz

Fotó: Koronczai Richárd

Milyen előnyökkel jár a szakmában az, ha valaki doktori címet szerez?

Az akadémiai szféra egyértelműen megköveteli a doktori címet, emellett léteznek kutatóintézetek, ahol szintén előnyből indulnak azok, akiknek PhD fokozata van. Azt gondolom, hogy a szakmában idővel

valószínűleg magasabb pozícióba kerülnek azok, akik kutatói háttérrel is rendelkeznek. Úgy gondolom, hogy MSc-re mindenképpen érdemes jönni, a doktorit pedig azoknak ajánlom, akik a mindennapi problémák orvoslásán túl a kiváló okok összefüggéseit, komplexitását is szeretnék megérteni.

Milyen kihívásokkal szembesülsz doktoranduszként?

Eleinte kihívást jelentett a hasonló korú, esetleg idősebb emberek oktatása, de ezt a gátat sikerült átlépni. Továbbra is kell órákra járnom, ezek száma azonban kevesebb, és az oktatási rend is nagyban különbözik a BSc-n és MSc-n megszokottól. Emellett elég magas követelményeket támaszt a doktori iskola velünk szemben. A régi rendszer szerint nekünk csupán három, míg az új képzésben kétszer két év áll rendelkezésre a kötelező publikációk teljesítésére, majd egy színvonalas doktori értekezés megírására. Sok embert az anyagiak is visszatartathatnak, bár az alap doktorandusz ösztöndíj az új képzési struktúrában emelkedett, valamint különböző kiválósági programokra vagy cikkírási támogatásra is jó eséllyel lehet pályázni, ami plusz forrásokat jelenthet.

Mit tanácsolnál a diploma előtt álló hallgatóknak?

Fontos, hogy még a képzés során megismerjük az ipar működését és azt, hogy milyen kihívásokra kell (akár a doktori kutatás alatt is) megoldásokat keresni. Emellett az alapképzésre járóknak azt tanácsolom, hogy mindenképpen végezzék el a mesterszakot is, mert az a két év már garantáltan nem olyan nehéz, de utólag visszanézve megéri megcsinálni. Azokat, akik a PhD fokozat megszerzésének gondolatával kacérkodnak, bátorítom arra, hogy jelentkezzenek. Ugyan vannak nehézségek, de nagyon sok pozitívummal jár. Ilyen például a külföldi konferenciákon való részvétel, ahol lehetőséget kaphatnak az előadói kompetenciáik fejlesztésére, valamint nemzetközi kapcsolatok építésére is.

Nézőpont

RÓZSÁS ÉVA

Busszal vagy vonattal?

Számtalan beszélgetésnek voltam fültanúja vagy elszenvédője, mely azt boncolgatta, mivel érdemes hazautazni vidékre: busszal vagy vonattal? Sokszor igencsak meglepődtem rajta, hogy egyes emberek milyen heves érvelésekkel próbálják bizonygatni, hogy az ő választásuk a leghelyénvalóbb. Ki gondolta volna, hogy egy ilyen egyszerű kérdés így felborzolja a kedélyeket?

Például Nagykanizsáról több közvetlen buszjárat is indul Budapestre, amelyek az autópályán hasítva közel két és fél óra

alatt teljesítik a kétszáz kilométeres távot. Ebben az esetben nem kérdés, hogy ezt választjuk, vagy a 4-5 órás zötykölődést, amit a

MÁV felkínál. Nem mindenhol ilyen egyértelmű azonban a helyzet. A legtöbb városban vagy faluban nincs jelentős különbség a két jármű menetideje között, ezekben az esetekben tehát más - egyénenként eltérően fontosnak talált - szempontot kell figyelembe venni. Sokat emlegetett érv a vonatok mellett a kényelmesség és a szállított csomag megfigyelhetősége. A magam 165 cm-es magasságával előbbi indokot nem tudom nagyra értékelni, hiszen a Volános buszon rendelkezésre álló korlátozott hely is bőven elegendő, de láttam már olyan langléta srácot, aki a lábait az ölébe préselve biztos máshogy gondolkodik a témáról. A vonaton bezzeg szabadon járhatunk

kelhetünk, kedvünkre masírozhatunk fel és alá az egyes kocsik között. Eddigi vonatós utazásaim során azonban azt tapasztaltam, hogy az utasok nem kívánnak élni ezzel a nagy szabadsággal, sokkal inkább választják az ülés egyhangúságát. A leginkább jogos érv a szállított poggyász ellenőrizhetőségére vonatkozott. Bevallom, jó néhány esetben éreztem kellemetlen bizsergést a gyomromban, ahogy a Sasadi úton leáramló, sosem látott idegenek elsielnek a busz bendőjéből előbányászott holmijukkal. Ilyenkor csak remélni tudom, hogy nem jutott eszébe senkinek „véletlenül” elcserelnie két hasonló utazótáskát. Ezzel szemben a saját biztonságomat pont a fentebb említett okok miatt

nem érzem védettnek a vonaton, hiszen egy késő esti járaton már sok kétes alak megfordulhat, és az ő ide-oda settenkedésük ellenőrizetlenül zajlik, bármikor átmehetnek bármelyik kocsiba, leszállhatnak, felszállhatnak, köddé válhatnak. Egy buszon viszont nincs ilyen járkálás. Mindenki marad a helyén, amíg az utazás véget nem ér. Sok ismerősömről tudom, hogy megrögzött vonatkozó vagy buszozó, és heves vitába tud keveredni az ellenkező táborhoz tartozókkal. Sosem értettem őket, hiszen egy ilyen ártatlan témába teljesen felesleges egymásnak ugrani; úgyis mindenkinek saját szíve joga eldönteni, hogy melyik eszköz felel meg jobban az egyéni igényeinek.

Népi rtások, fókuszban a Mianmari erőszakhullám

Amikor az emberiség megszűnik

A XXI. századi ember előszoretettel tesz különbséget saját maga és a korábbi időkben élt ősei között, mondván civilizáltabb és felvilágosultabb életet élünk. Sokszor hallani, hogy a saját hibáinkból tanulunk, de ezen állítás igazságtartalmát több példával is meg tudjuk ingatni. Számtalanszor fordult elő a történelmünk során, hogy különböző embercsoportokat etnikai, vallási, nemi vagy bármilyen más hovatartozásuk miatt üldöztek és mészároltak le. Így az ünnepek közeledtével, legyen az éppen hanuka vagy karácsony, szeretnénk azokról is beszélni, akiket elfelejtettek és magukra hagytak, mert mindenki számít. Fókuszban a Mianmarban jelenleg is zajló pokol, történelmi felvezetővel a hibáinkról.

KULCSÁR DOROTTYA,
KOVÁCS ZSOLT KRISTÓF

Keresztényüldözés

Időszámításunk kezdetére datálható a kereszténység megszületése és egyben üldözésének kezdete is. Az első század közepén Palesztinából indult, leghíresebb áldozata pedig Szent István vértanú volt. Az egyik legkegyetlenebb időszaknak Néró császár uralkodását tekintjük, aki Róma felgyújtásával vádolta meg a keresztényeket, akiket ezért kegyetlen eszközökkel megkínóztatott és kivégeztetett. A két évszázadon át tartó vallási alapú népi rtásnak végül Nagy Konstantin császár vetett véget, egyenesen államvallássá nyilvánítva a kereszténységet. Bár azóta sok év eltelt, a probléma még nem szűnt meg, például a mai napon is az Iszlám Állam szintén ellenségnek és hitetlennek tartja a keresztényeket.

Az amerikai indiánok

Történészek egyre nagyobb része gondolja úgy, hogy Közép- és Dél-Amerika meghódításával a helyi őslakosok (maják, inkák, aztékok, toltékok és más törzsek) spanyol és portugál leigázása is genocídium volt. Az óvatosabb becslések szerint is tíz, akár húszmillió áldozatot szedett a gyarmatosítók térnyerése. A behozott betegségek is rengeteg életet követeltek, a korabeli krónikások szerint csak a himlőjárványnak a lakosság több mint háromnegyede áldozatul esett. A természeti kincsek kizsákmányolására is helyi munkaerőt alkalmaztak, mindezek nyomán kultúrák és civilizációk omlottak össze és tűntek el, az őslakos népesség rendkívül gyors fogyása pedig az afrikai rabszolgák behozatalát tette szükségessé. A kisebb törzsekben élő, nomád életmódot folytató észak-amerikai indiánokhoz sem volt kegyes a sors. Bár az első nyomorúságosnak nevezhető időkben a telepesek a helyieknek köszönhették, hogy megmenekültek az éhhaláltól, a behozott betegségek itt is hasonló arányban végeztek az őslakosokkal. Az XV. században vívott három háború az indiánok teljes vereségével zárult. Az észak-amerikai indiánok közel három évszázados üldözésének köszönhetően a történészek szerint 20-30 millió ember halhatott meg.

Az örmény népi rtás

A törökországi örmények népi rtása az első világháború eseményeivel kezdődött. Az akkori Oszmán Birodalom a központi hatalmak oldalán állt. Ismail Enver pasa hadügyminiszter Baku városának elfoglalása érdekében egy katasztrófába torkolló hadjáratot indított az oroszok ellen. A török

csapatokat a sarikamisi csatában felmorzsolták, sok katona pedig a visszavonulás közben halálra fagyott. Miután a pasa visszatért Isztambulba, a tragédiáért az azon a vidéken élő örményeket okolta, mivel ők állítólag az oroszok pártját fogták, és a hatóságok 1914-ben elindították a propaganda-hadjáratot. A soros uszítások odáig vezettek, hogy 1915. április 24-én éjjel az oszmán kormány összegyűjtött és bebörtönzött közel kétszázötven örmény értelmiségit, majd még aznap éjjel kivégezték őket. Ez az esemény tekinthető az örmény mészárlások kezdetének. Ezek után törvény született az örmény lakosok vagyonának elkobzásáról, amely ellen csak egy képviselő tiltakozott, mondván, az örmények kényszer miatt hagyták el lakóhelyüket. Később a hadsereg kényszerszolgára ítélt rengeteg örményt, akiket a munka után meggyilkoltak. Az áldozatok számát a törökök kétháromszázezer főre teszik, de a történészek ennek duplájával számolnak.

Holokauszt

A Náci Birodalom által végrehaj-

tott holokauszt egy etnikai alapú mészárlás, mely az emberiség legnagyobb büntetteként vonult be a köztudatba és a történelembe. A szó görögül teljesen elégetett áldozatot jelent, amely utal a szisztematikus kivégzések kegyetlen voltára. Adolf Hitler utasításait Führer-rendeleteknek

főre becsülhető, melyből hatmillió csak az európai zsidóság köréből került ki. Már a második világháború előtt a nürnbergi törvények kizárták a zsidókat a civil társadalomból, először gettókba tömörítették, majd vagonokban a külön erre a célra kialakított koncentrációs és megsemmisítő táborokba

„...holokauszt egy etnikai alapú mészárlás, mely az emberiség legnagyobb büntetteként vonult be a köztudatba...”

is nevezzük, amelyek már 1933-tól kezdve figyelmen kívül hagyták az alkotmányosságot és az emberi jogokat. Felhatalmazott orvosok a szellemi és értelmi fogyatékosokat „kegyes” halálban részesítették származástól függetlenül. A náci üldözték a romákat, kommunistákat, homoszexuálisokat, politikai és vallási ellenállókat (katolikus papokat és lelkészeket), illetve a nemzet legnagyobb ellenségeinek kikiáltott zsidókat. Ha mindezen csoportokat figyelembe vesszük, az áldozatok száma 9-11 millió

szállították, majd kényszerszolgával addig dolgoztatták őket, amíg bele nem haltak a kimerültségtől, vagy egész egyszerűen elgázosították őket.

Ruanda és Burundi – történelmi okok

Az afrikai kontinens legkegyetlenebb, belviszályokból táplálkozó népi rtásaira Ruandában és a szomszédos Burundiban került sor. A konfliktusok fő forrását az országok két eltérő népcsoportja közötti feszültség adja, a hutuk

emberinek lenni

Fotó: Fekete Péter

és a tuszik évszázados gyűlölete egymás iránt. Nem csak etnikailag, hanem társadalmilag és vagyoni helyzet alapján is elkülönülnek egymástól. Az évek során a vezető pozíciókat mindig a kisebbségben lévő, gazdagabb tuszik töltötték be a szegényebb hutukkal szemben. Az első világháború után a terület Belga fennhatóság alá került, és 1923-tól Ruanda-Urundi népszövetségi mandátumterületként kezelték az országokat. A két etnikai csoport közötti erőszak akkor kezdődött, amikor a tuszik a belga gyarmati uralom megszüntetését kezdték követelni az 1950-es években. A belgák a hutukat pártolták, mert őket könnyebben lehetett kontrollálni, ezért megkezdték a tuszi főnökök leváltását hutukra. A belga kivonulás előtti 1959-es választásokon a nacionalista hutu párt (PARMEHUTU) győzött. Elindítottak egy programot a hutu többség felemelkedésének gyorsítására és a tuszik háttérbe szorítására, amit a nyugat elnézett. A folyamatok erőszakhoz vezettek. 20 000 tuszit öltek meg, és 200 000 menekült el a környező országokba. A belga kormány az Egyesült Nemzetek

Szervezetének (ENSZ) jóváhagyásával két külön országra osztotta Ruanda-Urundit: Ruandára és Burundira.

Kisebb népirtások

A függetlenség előkészítéseként 1961-ben mindkét országban választásokat tartottak. Burundiban belviszályokat követően katonai diktatúra lépett életbe, amely közel 27 évig tartott. 1963-ban a tuszi gerillák behatolása Burundiból a ruandai kormányt válaszcspásra készítette, amelynek során nagyjából 14 000 embert gyilkoltak meg. Végül a Tanzániában állomásozó brit katonák bevonultak, és megállították a vérengzést. Mindezek következményeként megszűnt a két ország közötti korábbi gazdasági unió, és elmérgesedtek a viszonyok. Ruanda a hutuk által irányított egypárti állam lett, és Burundiban a diktatúra alatt többször is tisztogatásokra került sor a hutu népesség körében. 1972-ben egy helyi hutu lázadást követően a tuszik által irányított haderő az egyik legnagyobb népirtást hajtotta végre, melynek közel 200 000 ember esett áldozatául. 1988-ban ismét kitört az erőszak a tuszik ellen, ekkor közel húszezer ember halt bele a hadsereg megtorló intézkedéseibe. Ezek a népirtások egyben jelentős menekülthullámot indítottak meg a környező országokba, többek között Kongóba és Tanzániába.

Ruandai népirtás

A térség legnagyobb genocídiú-mára 1994-ben került sor, Ruandában. Juvénal Habyarimana, Ruanda hutu elnöke egy tanzániai tárgyalásról hazafelé indulva repülőre szállt Cyprien Ntaryamir, burundi hutu elnök társaságában. A gépet egy vállról indított rakétával lelőtték Kigali repülőtere felett. A merénylet után Ruandában elszabadult a pokol, a következő napokban megkezdődött a mérsékelt hutuk és a tuszik mészárlása. A kések és lőfegyverek beszerzéséről és szétosztásáról a hutu Interahamwe és Impuzamugambi milicistái gondoskodtak. Az ENSZ biztonsági tanácsa a békefenntartó erők kilencven százalékát hazarendelte, egyedül Roméo Antonius Dallaire tábornok maradt 275 katonával, illetve a Nemzetközi Vöröskereszt emberei próbálták megfékezni a mindent elsöprő erőszakhullámot. A segélyszervezet által írt jelentés alapján az első két hétben közel százezer embert irtottak ki. A kegyetlen események sora szinte végtelen, az április 6-tól július elejéig tartó népirtásban a hivatalos adatok szerint 937 000

tuszi és mérsékelt hutu halt meg.

XX. századi Burma

Az ország az 1800-as években vált az Egyesült Királyság részévé, és az is maradt egészen az 1940-es évek végéig. Aung San a Burmai Függetlenségi Hadsereg alapítója tárgyalta a britekkel az elszakadásról 1947-ben, és lett az ország átmeneti kormányának elnök-helyettese, mígnem az ellenzék meggyilkolta őt és több politikus társát. Azóta is a nemzet atyjaként emlékeznek rá a függetlenedésben játszott szerepe és haladó gondolkodása miatt. 1948 és 1962 között az ország demokratikus köztársaságként működött Burmai Unió néven, mígnem 1962-ben Ne Win tábornok és a még ma is a hatalmat gyakorló katonai junta átvette az irányítást. Szocialista berendezkedést alakítottak ki, katonai vezetéssel, ahol egy párton kívül, aminek Ne Win tábornok volt a feje (Burmai Szocialista Program Párt) minden mást betiltottak. Egészen 1988-ig semmilyen politikai változás nem következett be, amikor is Saw Maunk tábornok államcsínnnyel az ország élére állt, és újonnan megalakult pártjával, a Jog és Rend Helyreállításának Bizottságával leverte az éledező demokratikus törekvéseket.

Aung San Suu Kyi

Brit Burmában látta meg a napvilágot 1945-ben politikus családban. Apja a már említett merényletben meggyilkolt Aung San, anyukája, Khin Kyi a megalakuló burmai kormányban munkatársa, később

ahol a katonai vezetőt, Ne Win tábornokot éppen félreállították. Aung San Suu Kyi megalapította a Nemzeti Demokratikus Liga (NDL) nevezetű pártot, és jelentős népszerűsége tette szert, mert az emberek nem felejtették el, hogy az apja mit tett az országért. Demokráciát viszont nem sikerült teremteni, mert bár megnyerték a választásokat, de egy újabb katonai hatalomátvétel és terror következett. Az eredményeket semmissé tették, őt magát pedig 1989-ben házi őrizetbe helyezték. 2010-ig bezárólag 15 évet ott is töltött kisebb-nagyobb szünetekkel, de az országot nem tudta elhagyni, mert fennállt a veszélye, hogy nem engedik vissza. Mindeközben a demokrácia szószólója maradt, és fáradhatatlan munkásságáért cserébe a sok más díj mellett Nobel-békedíjjal is jutalmazták, amit helyette fiai fogadtak el. Férje dr. Michael Aris 1999-ben rákban hunyt el.

Úton a demokrácia felé?

2010-ben, közel két évtizednyi szünet után ismét választásokat tartottak az országban, amit egy, a katonai vezetés által támogatott párt nyert meg, viszont végre beleegyeztek a házi őrizet feloldásába. A frissen megalakult kormány feltehetőleg úgy látta, hogy szabadlábbon könnyebben tudják kontrollálni őt. Bár 2011-ben a katonai junta hivatalosan a háttérbe vonult, kritikusok szerint még mindig ők irányítják az országot. Aung San Suu Kyi 2012-ben képviselői széket szerzett, majd 2015-ös általános választásokon pártja, az NDL elsőprő többséggel diadalmaskodott a Parlament mindkét házában. Hivatalosan a miniszterelnöki tisztséget nem kaphatta meg, mert az Alkotmány szövege szerint nem burmai állampolgár özvegyeként és két külföldi állampolgárságú gyermekkel

Mianmar vagy Burma

1989-ben a hatalmon lévő katonai junta döntése alapján megváltoztatták az ország nevét Mianmari Unióra. Amerika, az Egyesült Királyság és a burmai demokratikus mozgalmak ezt nem fogadták el, és továbbra is a Burma nevet használják. Ha megnézzük a Google térképén, akkor látni fogjuk, hogy mindkét név egyszerre szerepel.

Burma indiai nagyköveteként is szolgált. Aung San Suu Kyi 1964-ben szerezte meg első diplomáját Új-Delhiben politikából, majd Oxfordban tanult tovább. Tanulmányai befejeztével New Yorkba költözött, ahol többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) is dolgozott, és férjét is itt ismerte meg. Angliában telepedtek le, ahol két fiúgyermekük született. 1988-ban tért vissza Burmába édesanyja súlyos betegsége miatt. Hirtenlen egy ébredező, demokráciára vágyó országban találta magát,

erre nem jogosult, így különböző pozíciókat töltött be a kormányban, mígnem a most is hatalmon lévő miniszterelnök, Htin Kyaw, meg nem alakította az „Állami Tanácsadó” pozíciót kifejezetten Aung San Suu Kyi részére. 2016. április 6-án iktatták be hivatalosan.

Rohingya etnikai tisztogatás vagy népirtás

Mianmar lakosságának szinte egésze buddhista, eltekintve az ország észak-nyugati részén található Rakhine államban élő rohingya muszlimoktól, akiket

sűrűn a világ legüldözöttebb vagy senkinek sem kellő népcsoportjaként emlegetnek. A konfliktus egy része történelmi okokra vezethető vissza, mert a gyarmati időszak vége felé az angolok oldalán harcoltak. Már az 1962-es katonai hatalomátvétel után is komolyan, fegyveres erőkkkel léptek fel ellenük, de a '70-es évek végén éleződött ki a konfliktus, amikor is több százezren menekültek a szomszédos Bangladesbe. Az 1982-es nemzetiségeket meghatározó törvény szerint ők nem számítanak hivatalos etnikai kisebbségnek, így állampolgárságuk nem lehet, korlátozzák őket a szabad mozgásban, oktatásban részt nem vehetnek. Az összetűzések folyamatosak, különböző intenzitással. 2016-ban azonban a Rohingya Űdvhadsereg nevezetű fegyveres csoport felkelést indított, minek következtében véres megtorlás következett, újabb tízezrek hagyták el az országot. Pontos számuk Mianmarban nem ismert, de másfél millió körülire teszik, külföldi megfigyelők nem juthatnak be a területre, mert szigorúan tilos, így információkat nem tudni. Beszámolók szerint 2017. augusztus vége felé a Rohingya Űdvhadsereg katonai célpontokat támadott meg, amiben feltehetőleg 70 körüli mianmari katona vesztette életét, és a megtorlás azóta is tart. A hadsereg felégeti a falvakat, lemészárolják, akit érnek, megerőszakolják a nőket, ezért aki tudja, elhagyja az országot, legalábbis a szemtanúk, akikből több mint félmillió menekült Bangladesbe augusztus óta egyes tudósítások szerint. A mianmari hadsereg szerint a rohingyák a saját falvakat gyújtják fel.

Hol az a Nobel-békedíj?

Sokan kritizálják Aung San Suu Kyi-t, és kéri, hogy lépjen fel az erőszak ellen, és tegyen valamit. Több Nobel-békedíjas, köztük Malala Yousafzai is felemelte a hangját, hogy ezt meg kell állítani. Korábbi kitüntettek egy csoportja a díj elvételét szorgalmazza. Feltödik a kérdés, hogy a katonai junta 2011-es háttérbe vonulása mekkora befolyásvesztéssel is járt. Feltételezések szerint Aung San Suu Kyi nem rendelkezik akkora politikai erővel, hogy hatással legyen a mianmari hadsereg vezetésére, és egy esetleges nyílt felelősségvállalással a saját pozíciója elvesztését és egy katonai puccsot kockáztatna. Charles Bo, Mianmar katolikus kardinális november 17-én nyilvánosan is megvédte őt, és szerinte Aung San Suu Kyi, mivel jogilag és politikailag nem tud mit tenni, saját útján, a háttérben próbál megegyezést kicsikarni a katonasággal. Mi lesz így a világon senki által sem akart népcsoporttal, a rohingyákkal? Valaki fel fog állni és lép valamit, vagy ismét végignézzük, ahogy milliókat irtanak ki vallási és etnikai hovatartozásuk alapján, ahogyan már oly' sokszor?

Az iráni atomalku a végéhez közeledik

Ha a Donald Trump hivatalba lépése óta eltelt időszakot vizsgáljuk, az amerikai elnök politikai törekvéseiről elmondható, hogy szöges ellentétben állnak elődje intézkedéseivel. Kijelentette, hogy az Egyesült Államok kilép a Párizsi Klíma Egyezményből, megpróbálkozott az Obamacare nevezetű egészségügyi csomag kiiktatásával, majd a 2015-ben Iránnal megkötött atom-megállapodást (JCPOA) vette célba. Októberben megtagadta a szerződés háromhavonta esedékes meghosszabbítását.

KOVÁCS ZSOLT KRISTÓF

A tények

A JCPOA, másnéven Joint Comprehensive Plan of Action egy, a nagyhatalmak (ENSZ Biztonsági Tanácsának állandó tagjai – Kína, Oroszország, Németország, Egyesült Királyság és az Egyesült Államok, továbbá

Fotó: Fekete Péter

az Európai Unió) és Irán között megszületett egyezség, ami nagy megkönnyebbülést jelentett a világ számára, hogy többé nem kell rettegni Irán atombomba fejlesztéséről szőtt tervei miatt. Az egyezmény legfőbb hozadéka, hogy az arab állam felfüggeszti a nukleáris technológiát hadi célokra felhasználó programját, illetve beengedi az e célú intézményeibe a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (IAEA) ellenőreit, cserébe az aláíró országok feloldják a vele szemben hozott gazdasági szankciókat. Ez mindenki számára pozitív eredményeket ígért, mivel már nem kellett attól tartani, hogy a Közel-Kelet szívében egy ország nukleáris töltetet fejleszt, és Irán is nagyobb mozgásteret kapott a térség és a világ gazdasági életében, amiből a többi hatalom is gazdagon profitálhatott az ottani olajpiac megnyitásával.

Donald Trump véleménye
Trump egyáltalán nem tartja

elégségesnek a szerződés feltételeit, egy ENSZ gyűlésen elmondott beszédében így vélekedett róla: „ez az egyik leginkompetensebb módon megkötött egyezmény, amit valaha láttam.” Vádjaiban terrorista nemzetnek titulálta az országot, szerinte „*Iránt fanatikus rezsim irányítja, olyan rezsim, amelynek soha nem szabad atomfegyverhez jutnia.*” Bár eddig úgy tűnik, Oroszország és Törökország többet profitált Irán talpra állásából, azonban a vele szembeni stratégiaváltás többet sejtet a gazdasági érdekeknél.

Miért lehet indokolt?

A bejelentés után nem sokkal Vladimir Putyin orosz miniszterelnök látogatást tett Iránban, ahol közös kereskedelmi és közlekedési projektek mellett a terrorizmusról is tárgyalást folytattak. A két fél kapcsolata a szíriai polgárháború kapcsán egyre szorosabbra fonódott, és befolyásukat a térségre jelentősen növelték a szír elnök Bashar al-Assad

rendszerének megtartásával. Irán egyre közelebb kerül az Öbölmenti országokhoz, és sokszor éri a vád, hogy Szaúd-Arábia- és az Izrael-ellenes mozgalmakat és terrorizmushoz közel álló csoportokat támogat például Jemenben és Libanonban. Nem beszélve az ugyancsak síita többségű Irakról, ahol az Iszlám Állam elleni küzdelemben vállalt szerepéért a bagdadi vezetőség szimpátiáját élvezheti. Mindezen politikai sikereket a térségbe való integrációjának köszönheti, melyet a szankciók feloldása nagyban elősegített.

Ezek után egyre világosabbá válik, miért van ekkora stratégiai szerepe a megállapodás felülbírlásának, és miért szeretné azt szigorítani az amerikai elnök. A szövetséges Szaúdi hercegség és Irán közötti konfliktus régóta rátelepszik a területre, ahogy annak terheit Irak, Jemen és Szíria is elszenvedte már. A feszültség most a nyugvópontba kerülő

Libanonban kezd kiéleződni, ahol egy ellene elkövetett merényletre hivatkozva Saad Hariri nemrég megválasztott miniszterelnök elhagyta az országot, és Szaúd-Arábiába menekült. Az Iránhoz is közel álló Hezbollah síita politikai szervezet szerint a szaúdiak kényszerítették erre. Egyes szakértők szerint az események előre vetítik a térség következő konfliktusát, ahol a szemben álló felek a Szíriában nagy befolyást szerzett Irán és szövetségesei, illetve az USA által támogatott Szaúd-Arábia és Izrael lesz.

A kilépés veszélyei

Trump elnök kijelentéseire reagálva az Európai Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselője, Federica Mogherini leszögezte, hogy az Unió kiáll a megállapodásban foglalt rendelkezések teljes körű betartása mellett, amely mindenki javát szolgálja. Szerinte a hosszú éveken át tartó, kétoldalú tárgyalások eredményeként létrejött egyezményt senki sem bonthatja fel egyoldalúan. Donald Trump azzal, hogy megtagadta az esedékes aláírást, döntést még nem hozott, mert ez a Kongresszus hatáskörébe tartozik, aminek most fel van dobva a labda. Az elnök álláspontja sokkal inkább a koreai diktatúráról kifejtett kommunikációjához hasonlítható, ahol „a cél Észak-Korea atomfegyver-mentesítése”, amit az ország teljes gazdasági karanténba helyezésével igyekszik elérni. A feltételek szigorításával ugyanis újra könnyen szankciónálhatóvá válik Irán, amivel korlátozható a térségben egyre növekvő befolyása. A szerződésből való esetleges kilépés pedig hasonló feszültséget generálhat a két ország között, mint amilyen a már említett kommunista országgal fennáll. Azt nem is említve, hogy a JCPOA felbontása meglehetősen rossz fényt vetne az amerikaiak hitelességére, és rontana a tárgyaló pozíciójukon, ha sikerülne asztalhoz ülni Észak-Koreával.

Nézőpont

LÁSZLÓ GÁBOR

Magyar Lusta Zrt.

„Szilágyi Örszébet levelét megírta...” – de vajon célba ér valaha? Jogos a kérdés, ugyanis a posta napjainkban elég gyakran középkeleti színvonalon üzemel. Ráadásul a cég Jézuskája amolyan előajándékként csomagfeladási limitet hozott.

Aki mostanság bármit is rendel postán, gyakran tapasztalhatja, hogy legjobb esetben is csak egy

értéstitű landol a levelesládájában. Minden további igényt a postahivatalok rögtönzött,

többórás közönségtalálkozóin eléghetheti ki. A kézbesítés elégtelensége bizonyára csak a személyes kapcsolat növelése céljából alakulhatott így. Elég volt abból, hogy a címzett csupán egy név legyen a postaládáról! Jöjjön be, hogy megismerjük! Aztán ha már befáradt, vegyen részt az „itt a csomag, hol a csomag” játékban, vagy próbáljon szerencsét a csomaglottón, amin a nyertes küldeményét kivételesen nem elveszítik, hanem a kezébe adják. Közben pedig vásárolhat csupa releváns és nélkülözhetetlen holmit, úgy, mint biztosítás,

kávé, üdítő és kaparós sorsjegy, hogy mégse az arcán töltse ki a mérgét. Grátiszként a posta november 15-től csomagfeladási limitet vezetett be azért, hogy az év végi élénk küldeményforgalomban is „az eddig megszokott, magas színvonalú szolgáltatást” tudja nyújtani ügyfeleinek. Elképzelni sem merem, mit jelentene, ha csökkenne a leadás színvonal. Talán azt, hogy a leveleket eleve iratmegsemmisítőbe raknák, a csomagokat pedig egy présgéphez? Felmerül a kérdés, hogy ki a hibás a kialakult helyzetért. A legtöbbször az

derül ki, hogy természetesen az ügyfél, mert tömegesen rendel külföldről. De ha nem változnak a dolgok, akkor a házörzőink legfeljebb a csomagszállító furgont kergethetik meg, mert az állami vállalatnak leáldoznak a napjai, ugyanis még az Arany János versében szereplő udvari cselédek is szorosabb határidővel vállalták a kézbesítést. Én mindenesetre elgondolkodtam egy galamb vagy egy fekete holló beszerzésén, mert ha a postán múlik, akkor bizony Mátyás még most is várna az anyjától azt a bizonyos levelet.

Mi nem halat, hanem hálót adunk

Hányszor volt szükséged segítségre akkor, amikor nem volt melletted egy ismerősöd sem? Mindig megkaptad? Kedves vagy udvariatlan párbeszédet hallasz idegenek között? Volt alkalmad az elmúlt napokban segíteni valakin? Megtetted? Olyan kérdések ezek, amikre nem feltétlenül tudunk pozitívan válaszolni, pedig ha csak az emberek fele figyelne tudatosan a többiekre, a világ már akkor is sokkal jobb hely lenne. Szerencsére vannak, akik nem csak álmodoznak erről, hanem tesznek is érte, a Hősök Tere Kezdeményezés önkéntesei épp ilyenek. **Orosz Györgyivel**, a szervezet vezetőjével beszélgettem.

LENGYEL DORKA

Mi a Hősök Tere kezdeményezés missziója?

Mi azért jöttünk létre, hogy elérjük azt, hogy az emberek merjenek tenni és kiállni másokért a mindennapokban. Civil szervezetként, társadalmi vállalkozásként mi nem halat, hanem hálót adunk számukra, vagyis olyan tudást, amivel felismerhetik, hogy miért működünk kritikus szituációkban bizonyos módon, és amivel a felismeréstől eljuthatnak egészen a cselekvésig.

Kik hozták létre és milyen céllal?

Halácsy Péter, a Prezi egyik alapítója egy nemzetközi konferencián találkozott Philip Zimbardo-val, a világ egyik leghíresebb szociálpszichológusával. Beszélgettek arról, hogy az emberek mennyire közömbösek tudnak lenni, és Zimbardo mesélt az oktatási programjáról, ami ezen a jelenségen változtatni tud. Ez nagyon megtetszett Halácsy Péternek, és meghívta őt Magyarországra. Ekkor keresett meg engem, hogy segítsék, de sokáig tétlenkedtünk, mert nem nagyon tudtuk, hogyan kellene elkezdni. Végül Zimbardo 2013 októberében jött el hozzánk, és egy nagyon inspiráló előadást tartott. Éreztük azonban, hogy ennél hosszabb távú kezdeményezésre lenne szükség. Ezért csináltunk egy hat hónapos projektet, de ez még mindig nem volt elég, mert egy ország attitűdjének megváltoztatása nyilván nem egy fél éves beavatkozás. A projekt végeztével, 2014-ben, nekiláttunk a nagyobb munkának, és azóta, már több mint három éve töretlenül működünk.

A kezdeményezés eddigi leghíresebb videói azok, amikből kiderül, hányan állnak meg segíteni, ha valaki elesik, rosszul van, eltévedt, vagy épp kirabolják. Milyen következtetéseket lehet levonni ezekből az esetekből, képesek reprezentálni az általános tendenciát?

Egy-egy ilyen terepgyakorlat eredménye bármi lehet, függetlenül attól, hogy egy átfogó, professzionális kísérletnek mi a végki menetele. Ha most lefeküdnél az utcára, lehet, hogy öt másodpercen belül odajönne valaki, de az is előfordulhat, hogy hosszú percekig kellene várnod, amíg észrevesznek. Mikor mi ezt csináljuk a csoportjainkkal, akkor tulajdonképp az az elsődleges célunk, hogy átéljék, milyen érzés az, amikor ők szorulnak segítségre, és milyen kiszolgáltatottak, amikor ezt nem kapják meg.

A módszer tehát az, hogy behelyezitek őket az áldozat szerepébe?

Így van. Amikor megtapasztalják ezt az élményt, illetve amikor a csoport többi tagja direkt arra koncentrál, hogy pontosan mi történik, akkor gyakorlatilag nagyító alá helyezzük a szituációt, és így több mindent észre vesznek, mint egyébként a hétköznapiakban. Ezeket az észlelt mozzanatokat aztán együtt ki tudjuk beszélni, és meg tudjuk vizsgálni a mögöttük rejlő okokat is.

Miért történik meg sokszor, hogy az emberek ügyet sem vetnek a segítségére szorulókra?

Jó, ha leszögezzük, hogy aki

jár-kel az utcán, és nem segít, az alapvetően nem rossz ember. Mindannyian jól akarjuk érezni magunkat a bőrünkben, csak gyakran nem tudjuk magunkból a jó embert kihozni, mert a körülmények is meghatározzák a viselkedésünket. Gyakran a visszautasítástól és az ismeretlentől való félelem dominál bennünk, ezért inkább meg sem próbáljuk a kapcsolatteremtést. Az őszinte és nyílt kíváncsiságot ez a rettegés nagyon könnyen elnyomja egy bizonyos életkor után. A gyerekeknél egyébként akkor kezd elhalni a nyíltság és a kedvesség, amikor a szülők szóban azt tanítják nekik, hogy legyenek jók másokhoz, de közben nem ezt a példát tárják eléjük. Ők nem azt követik, amit mondanak nekik, hanem amit látnak, így azt fogják elraktározni magukban, hogy nem érdemes ilyenkor odamenni. Aztán felnőttként, mikor előáll egy ilyen szituáció, akkor azt hisszük, hogy a helyzetet próbáljuk feltérképezni, de valójában azt figyeljük, hogy a többiek mit csinálnak. Ha történetesen semmit, akkor jó esély van arra, hogy mi sem cselekszünk, mert szinte mindig bele akarunk tartozni egy közösségbe, ez egy nagyon mélyről jövő igény bennünk. Ráadásul ha sokan vagyunk, akkor pont annyi felé oszlik a felelősség, ahányan ott állunk – így minél nagyobb a tömeg, annál kisebbnek érezzük a személyes feladatunkat. Ez egy furcsa paradoxon.

Ahhoz azonban nagy bátorság kell, hogy valaki egy tömegben elsőként merjen cselekedni. Mit lehet kezdeni az ilyenkor támadó alkalmatlanság-érzéssel?

Rengeteg dolog van, ami miatt nem merünk lépni, amit te mondasz, az az úgynevezett „spotlight effect”. Igazából ilyenkor attól tartunk, hogy mindenki minket fog nézni, és hogy nem fogjuk jól csinálni. Éppen ezért a Hősök Tere tréningjein legelőször az énnel és a szemléletmóddal foglalkozunk. A fix mindset - vagyis a teljes meggyőződés arról, hogy bizonyos tulajdonságaink végérvényesek - gyakran úgy mutatkozik meg, hogy amikor olyat kellene tennünk, amit egyébként nem szoktunk megcsinálni, akkor azért nem merjük, mert egy gyengeségünket az egész személyiségünkre kivetítjük, holott az esetek nagy részében azt a speciális problémát ott és akkor meg tudnánk oldani. Egyszer egy fiú elmesélte nekünk, hogy tizenéves korában mindig úgy érezte, hogy úgysem jó semmire, a felnőttek úgy gondolják, hogy nem rá lesz szükség, és egyébként is mi köze hozzá, hiszen ő egy senki. Én úgy látom, hogy ez a bizonytalanság

Fotó: Pelikán János

általános a fiatalok körében, és aztán persze ezt viszik tovább a felnőttkorba is. Szerencsére a fix mindsetet át lehet fordítani, ami nem mindig könnyű feladat, de nagyon megéri – ezt tapasztalatlából mondom.

Néhány szituáció megoldhatatlan egyedül, esetleg nem biztonságos, viszont a tétlenség büntudatot hagyhat maga után. Érdemes ilyenkor beavatkozni?

Nem feltétlenül kell törekednünk arra, hogy mindent megoldjunk, főleg nem egyedül. A megoldást sokszor fel lehet osztani több részre: az egyik a mi „hatáskörünk”, a másik viszont nem. A lényeg, hogy mi megtegyük azt, amit meg tudunk tenni, a többi viszont más dolga. Ha ezt el tudjuk magunkban választani, akkor könnyebben el tudjuk viselni, ha egyedül nem tudunk teljes sikert elérni. Ha veszélyes a helyzet, akkor a legokosabb dolog több embert magunk mellé gyűjteni, és együtt lépni, különösen, ha agresszió okozza a problémát. Ilyenkor az is hatékony, ha kibillentjük a személyt a felhargult állapotból valamilyen oda nem illő dologgal. Egy önkéntes társam ilyenkor mindig azt mondja, hogy „cukros dióval még jobban szeretem”, és a meglepetés ereje sokszor megteszi a dolgát. Ugyanakkor fontos azt is megjegyezni, hogy mindeközben nem

szabad ítélni, mert soha nem láthatjuk át teljesen, hogy mi történik. Nem várhatjuk el természetesen magunktól, hogy utánajárjunk, hogy ki milyen motivációból viselkedik úgy, ahogy, de azért mindenképp érdemes megkérdezni az első benyomásunkat.

Mennyi időre terveztek előre? Mi a következő állomás?

Legalább tíz évre terveztünk, de ezt nem lehet pontosan megmondani, mert az életnek mindig vannak meglepetései. Az utóbbi időszakban például az előítéletességgel sokkal többet kell küzdenünk, mint korábban, és valójában erre nem számítottunk, amikor elindítottuk a projektet. Azért persze haladunk, minden tréning után látunk jó eredményeket. Rövidtávon pedig november 27. és január 7. között új harminc napos kihívás vállalására invitálunk mindenkit. A program arról szól, hogy harminc napon át minden nap teszünk valamit másokért, és megfigyeljük, ez hogyan hat ránk és a környezetünkre. A történeteinket megosztjuk a közösségi médiában, inspirálva ezzel a barátainkat is. Igyekszünk nyitni mások felé, segíteni nekik, hogy levehessék a rájuk aggatott bántó címkéket, és ki tudja, eközben talán épp rólunk kerül le egy, amit soha nem kértünk, vagy amiről azt hittük, hogy örökké jellemezni fog.

Háromszoros jubileumot ünnepeltek

Az ajtóban is olimpiai bajnokok álltak

Így kezdte Józsa János, a Műegyetem rektora a köszöntőjét a MAFC születésnap rendezvényén. Az eseményen sokan felszólaltak, kívánván a legjobbakat és méltatva a sportklub jelentős és színvonalas teljesítményét az ország sportéletében.

BALOGH KATA BOGLÁRKA

Háromszoros jubileumot ünnepelt az egyetemi sportélet, ugyanis hatvanöt éves a Testnevelési Tanszék, kilencven éves a testnevelés-oktatás, és százhusz éves a Műegyetemi Atlétika és Futball Klub. A születésnapok alkalmából egy ünnepi előadással és kötetlen beszélgetéssel kedveskedett a MAFC a meghívottaknak.

A rendezvényen a köszöntők sorát Sárfalvi Péter, az EMMI helyettes államtitkára kezdte kedvenc sporttörténeti időszakának, Hajós Alfréd sikereinek felidézésével. Őt követte egyetemünk rektora, Józsa János, aki saját sportmúltjának felidézésével közelebb hozta egymáshoz a szellemi és a sportéletet az egyetemen. Sokan sportolnak, hogy felfrissüljenek fejben, mások azért jönnek mérnököknek tanulni, hogy a MAFC egyik szakosztályában versenyezzenek. Ezután Mocsai Lajos (*képünkön*), a Testnevelési Egyetem rektora kívánt boldog születésnapot a klubnak, kiemelve, milyen fontos a periodicitás az ünnepeinkben, akárcsak a sportéletben. Székely Mózes MEFS főtitkár Wartha Vince, volt rektorunk szavaival foglalta össze az egyetemi és főiskolai sport jelentőségét. Köszöntője végén oklevelet nyújtott át Bretz Gyulának, a MAFC elnökének, kifejezve ezzel hálájukat az ő és szervezete munkássága felé. A köszöntők sorát Hoffman Tamás, Budapest XI. kerület polgármestere zárta, kiemelve, hogy a lehetőséget a sportra mindenki számára biztosítani kell.

Bretz Gyula, a MAFC elnöke nyitotta a beszédek sorát, aki a

Fotó: Marton András

működésről és a „hogyan tovább”-ról osztott meg gondolatokat. Jelenleg a szervezet harminckét aktív verseny-, valamint nyolc szabadidő szakosztályt működtet. Az utóbbi években egyre csökkennek az eredmények. Az eredmények javítására szemléletmódváltásra lenne szükség. A MAFC büszke arra, hogy minden nehézség ellenére fennmaradt, és betöltheti elsődleges feladatát: a sportolás közelebb hozása az egyetemistákhoz. Az elnök szerint, ahogy a BME zászlóshajó az egyetemek között, a MAFC csak akkor őrizheti meg zászlóshajó szerepét az egyetemi

és főiskolai sportklubok között, ha a jelenleginél szorosabban működnek együtt az egyetemmé és a Testnevelési Központtal. Kincses Gábor, a Testnevelési Központ igazgatója a kezdetektől vezette le a jelenlegi sporthelyzetet az egyetemen. Hosszú út vezetett a mai testnevelés-oktatáshoz, melynek helyszíne többek közt az általunk ismert Sportközpont. A Műegyetem történelme 400 jelentős sportolót számlál, és a folyamatos fejlődéssel ezt a számot gyarapítani szándékoznak. A beszédek sorát egy előadás követte, amit dr. Bakács Tibor

tartott arról, hogy a kényelemért az életünkkel fizetünk. Az előadásban érdekességek hangzottak el az emberi testről, a páratlan teljesítőképeségünkről és arról, hogy kis odafigyeléssel gyarapíthatjuk életünk óráit.

Utolsóként Hencsei Pál, A Műegyetemről a sport élvonaláig című könyv írója beszélt arról, hogy kit is tekintenek műegyetemi sportolónak.

Az ünnepséget díjátadásokkal zárták. Átadták a MAFC Zsilmló Ferenc vándordíját, amelyet Zsilmló László, a névadó leszármazottja adott át. A vándordíjat ebben az évben Réti Kamilla öttusázó kapta, aki Krasznai Gabriella keze alatt érte el sikereit. Sárfalvi Péter Gillemont Ferenc díjat adott át Janecska András atlétikaedzőnek, Mészáros Csabának, a súlyemelő szakosztály vezetőségi tagjának, valamint Pázmányi Gábor sportvezetőnek. A BME Testnevelési Tanszék is átadta Kiváló testnevelőtanár díszokleveleit. Ebben a díjban részesült Hept Ferenc, Péterfalvi Lajos, Lochmaier György és Vince Pál.

Az egyetem sportolóinak sorában lenni nem csak az affinitást jelenti egy mozgásformához, hanem készséget a lehetetlen szó kitörlésére szótárunkból.

Emeljünk!

November 11-én rendezték meg a Műegyetem súlyemelő termében az Universitas súly- és erőemelő kupát, ahol nem túl nagy létszám-ban, de hatalmas sportteljesítményt letéve az asztalra teljesítettek a résztvevők.

BALOGH KATA BOGLÁRKA

A MAFC súlyemelő szakosztálya szervezésében bonyolították az egyetemi hallgatóknak kiírt Universitas Kupát, ahol a súlyemelés mellett erőemelésben is összemérhették tudásukat a versenyzők. Nagyon ritka, hogy

egy napon belül mindkét szakágban emelnek a sportolók. Súlyemelésben két, míg erőemelésben három különböző versenyszám van, számonként három gyakorlatra van lehetőség, így összesen tizenötször kellett nagyon komoly erőfeszítést mellett teljesíteni az aktuális gyakorlatot.

Bár az egyetem főépületének alagsorában található súlyemelő műhely nem a legmodernebb terem, alapvetően kielégítő körülményeket biztosít a felkészüléshez és a versenyzéshez is.

A verseny hangulata nagyon barátságos volt, minden sikeres (és sikertelen) gyakorlatot taps követett, emellett lelkesen szurkoltak sporttársaiknak a résztvevők. A versenyzők szeretett sportáguk iránti elköteleződését mi sem bizonyítja jobban, mint hogy saját gyakorlatuk után segítettek a súlyok le- és feltételében, ha társuk más súllyal próbálkozott. A verseny üde színfoltja volt, hogy két hölgy is a versenyzők táborát erősítette. Egyiküket, Fehér Barbarát kérdeztem a versenyről, illetve

a sportághoz fűződő viszonyáról: „A barátom révén kerültem kapcsolatba az erőemeléssel körülbelül másfél éve, kipróbáltam, és egy versenyen is elindultam. Eleinte nem edzettem túl sokat, nem vettem nagyon komolyan az egészséget, de a szakosztályvezető (Kalmár Armand) biztatott, hogy vágjak bele a súlyemelésbe is, mert jök az adottságaim hozzá.” Amikor arra terelődik a szó, hogy mit szólnak az ismerősei, hogy egy nem kimondottan nőies sportot űz, meglepő választ kapok: „Az ismeretiségi körömben sokan nem is tudják, hogy ezzel foglalkozom, a családom pedig nem örül neki, féltenek a sérülésektől.” Természetesen egyéb teendőitől függ, hogy milyen gyakran tud edzésre járni, de azért heti 2-3 alkalommal igyekszik időt szakítani az edzésekre. Az építész mérnöknek tanuló lány nagyon megszerette a társakat, csak ajánlani tudja mindenkinek, hogy ismerkedjen meg ezzel a sportággal. A szakosztályvezető Kalmár Armanddal folytatott beszélgetésem is megerősít abban, hogy egy nagyon befogadó közösség a súlyemelőké, akik hobbi-sportolókat is szívesen fogadnak köreikben. Az 1952 óta működő szakosztálynak 115 tagja van, akik közül 40 és 50 közé tehető a rendszeresen versenyen indulók

száma. Aki kedvet kap a sportág kipróbálásához, a főépületben a földszint 40-es teremben kérhet bővebb tájékoztatást. Az erőltetett program végén súlyemelésben a fiúknál öt, a lányoknál két súlycsoportban

hirdettek győztest, erőemelésben két női és négy férfi súlycsoportban. Érdekeség, hogy a két versenyszámban különbözőek a súlyhatárok, így a fiúknál előfordult, hogy valaki más riválisokkal küzdött a két versenyszám során.

Erőemelés	
Női, 72kg	1. Fehér Barbara 2. Tóth Marianna
Női, 84kg	1. Juhász Anna Csilla
Férfi, 74kg	1. Orosz Péter
Férfi, 83kg	1. Czabala Benjámin 2. Fonyó Bálint 3. Süveges Barnabás
Férfi, 93kg	1. Ungvári Gergely 2. Vinnai Márton
Férfi, 120kg	1. Orbán Dániel
Súlyemelés	
Női, 69kg	1. Fehér Barbara 2. Tóth Marianna
Női, 90kg	1. Juhász Anna Csilla
Férfi, 77kg	1. Czabala Benjámin 2. Orosz Péter
Férfi, 85kg	1. Süveges Barnabás 2. Ungvári Gergely 3. Fonyó Bálint
Férfi, 94kg	1. Vinnai Márton
Férfi, 105kg	1. Németh Károly
Férfi, 105+kg	1. Orbán Dániel

Megkezdí a Futsal Magyar Kupa szereplést a BME-BT FC!

Továbbra is meggyőző statisztikával vezeti a bajnokságot egyetemünk futsal csapata, a BME-BT FC: a lapzártánkig lejátszott 10 fordulóból összesen egyszer találtak legyőzőre.

A neheze azonban most következik, november végén ugyanis elindul a Futsal Magyar Kupa, így két fronton kell teljesíteni a csapatnak. Ehhez azonban hozzá vannak szokva, hiszen minden télen feszítettebbé válik a menetrend: a Magyar Kupa után elindul a Budapesti Egyetemi Futsal Bajnokság, majd a MEFOB és végül a Kárpát-medencei Egyetemi Kupája. A csapat idei kiálló formáját figyelembe véve jó esély van arra, hogy a szezon végén több versenysorozatban is dobogós helyen végezzenek. Ehhez az első akadály az NB1-es múlttal rendelkező Rubeola FC Csömör gárdája lesz, hazai pályán.

A MÉRKŐZÉS

Időpont: 2017.11.29. 20:30,
Helyszín: Gabányi László sportcsarnok
BME-BT FC –
Rubeola FC Csömör

A vízfogyasztás hatása az agyműködésre

Iszolt te rendszeren minden nap?

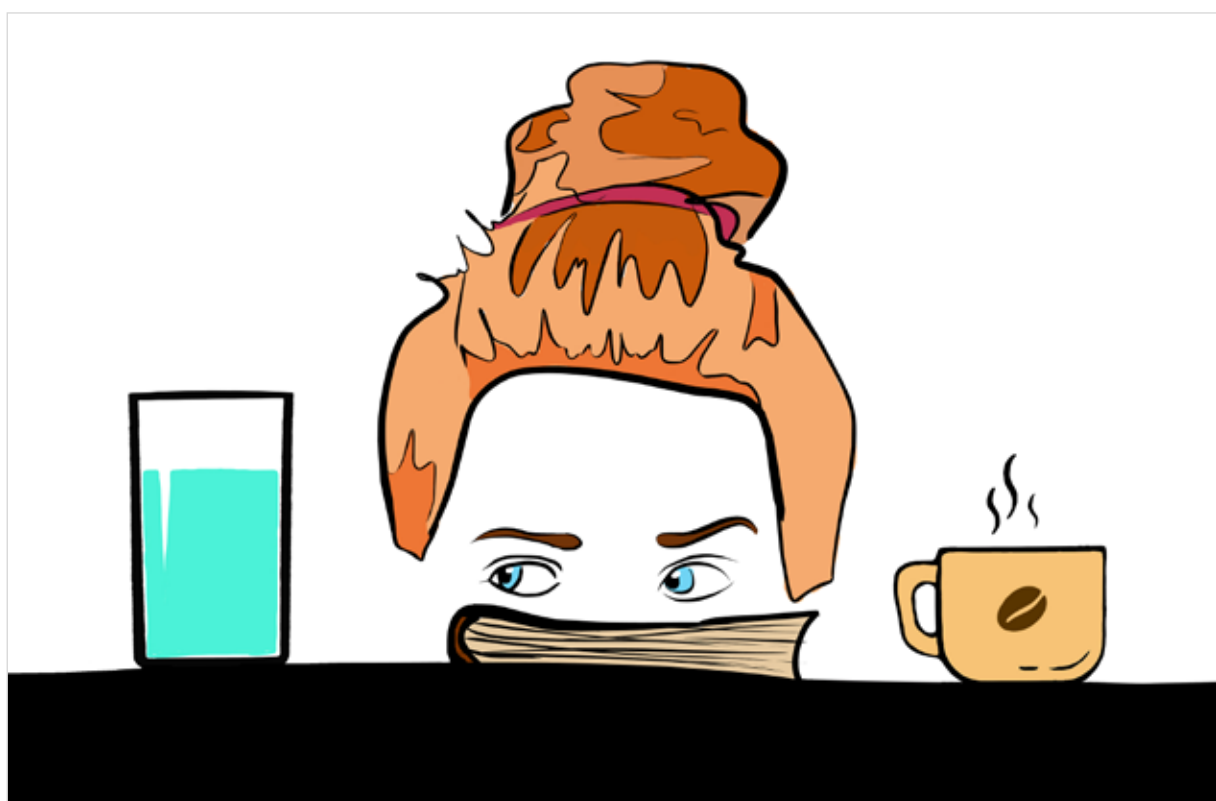
Határidők, házi feladatok, prezen-tációk, leadások és zárthelyik. November van, és mindannyian tudjuk, mit jelent ez a BME-n. Mindenkinék megvannak a jól bevált taktikai erre az időszakokra. De van-e lehetőségünk egészségesnek maradni? Lehet-e természetesen fokozni a teljesítményünket? Az alábbiakban a víz agyserkentő hatásáról derülnek ki érdekes dolgok.

JAKUBIK REGINA

Ha lehetne, ébredés után infúzió kerestül kérnénk a szokásos koffein adagot, hogy ki tudjunk kelni az ágyból? Délutánra koppan a fejként az összefirkált, karcos iskolapadon? Este valahogy mégiscsak ki kell bírni, így bedobunk még egy feketét a tanuláshoz? A határidők és a magas szellemi terheltség mellett az időjárás sem a mi oldalunkon áll, ködösek a reggelek, és sötétek a délutánok. A kávék, energia italok, élénkítő teák helyett azonban egy sokkal tisztább megoldás is létezik arra, hogy túléljük ezeket a hónapokat, éveket. Ha már a körülményeken nem tudunk változtatni, a testünkre legalább ügyeljünk, például figyeljünk a vízfogyasztásra. „A megfelelő folyadékellátottság azonban nemcsak a fizikai egészségre, hanem az agyműködésre, a hangulatra, valamint a szellemi teljesítőképességre is pozitív hatással van” – tájékoztat a Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége.

A kutatások

A londoni Westminster Egyetemen folyó kutatás során szellemi feladatok megoldására választottak ki harmincnégy egyetemistát. A csoport fele ihatott vizet, míg a másik fele semmilyen folyadékot

Fotó: Bárony Cintia

kot nem fogyasztott. A kísérlet végeztével kiderült, hogy a dehidratált csapat 14 százalékkal rosszabb eredményt ért el, mint azok, akik nem voltak szomjasak. Egy másik kutatásban huszonöt nőt kértek meg hasonló gondolkodást igénylő feladatok elvégzésére. A teszt egyik felében elég folyadékot fogyasztottak, a másik felében pedig már jóval kevesebbet a szükségesnél. Ebben a szakaszban fejfájásra, lehangoltságra és csökkent koncentrációs képességre panaszkodtak. Ezekből a kísérletekből is jól látjuk, a szervezetünk olyan, akár egy akkumulátor: csak akkor képes magas teljesítmény leadására, ha feltöltjük a kellő mennyiségű folyadékkal nap mint nap.

De mit is jelent a kellő mennyiség?

A WHO által előírt ideális folyadékfogyasztás testsúly-kilogrammonként 0,6 deciliter tiszta víz. Miért szükséges ekkora mennyiség? Jöjjön egy kis biológia: az agy nyolcvan százaléka víz, és huszonöt millió idegsejtéből áll. Minden idegsejt rendelkezik egy kis víztartállyal, melyet sejtnevdüregnek neveznek. Vízre van szükség, hogy működhessen az elektromos ingerületátvitel, ezenkívül a hormonok és neurotranszmitterek előállításához is folyadékra van szükség az agyban. Ebből láthatjuk, hogy csak akkor működhet egészségesen, ha biztosított a nedves közeg, viszont itt nincs lehetőség nagyobb mennyiség tárolására, emiatt szorulunk ennek folyamatos pótlására. Mivel a szervezetünk úgy van kalibrálva, hogy az agy élvezze a prioritást, így kevesebb folyadék bevitel

esetén a test többi szervétől fogja fontossági sorrendben megvonni a vizet. Ilyenkor érezzük magunkat fáradékonyabbnak, dekoncentrálnak, esetleg ingerültnek vagy türelmetlennek. Hogyan ihatnánk többet, ha eddig csak a kávé és a sör biztosította a folyadékbevitelt? Első lépésként kezdjük a reggeli rutinnal: ébredés után pár percen belül fogyasszunk el egy nagy pohár szobahőmérsékletű vizet. Ha egy kis citromot is teszünk bele, még inkább élvezhetjük élénkítő hatását.

ségek észrevétlen eltüntetésében, főként elmélyedést igénylő folyamatok során. Ezen kívül számos applikáció áll a rendelkezésünkre, mellyel nyomon követhetjük a fogyasztást, sőt figyelmeztet, ha elmaradtunk egy kicsit.

A napi vízfogyasztásba ne számoljuk bele a leveseket és a zöldségeket, gyümölcsöket, valamint a szörpök, bolti gyümölcslevek, cukros vagy szénsavas üdítők semmi esetre sem számítanak jó megoldásnak, ugyanis ezek vízelvonó hatással rendelkeznek. Ha

Egyéb koffeinmentes energizálók

Sokan meglepődtek, mivel éveken át semmilyen stimuláló szert nem használtam a hajnali házi feladat-készítéshez sem. Nekik különösen fontos megtanulni, milyen módon óvhatjuk meg testünket a nagyobb követelmények teljesítésének idején is. A vízfogyasztás mellett elengedhetetlen a mozgás, ugyanis amellett hogy élénkít, segít megszabadulni a vállunkra nehezedő nyomástól is. Egy rövid sétára, gimnasztikára, nyújtásra mindig van lehetőség, ehhez még nagy hely sem szükséges. Mielőtt meginnánk egy újabb energiált, szellőztessünk ki alaposan a helyiséget, mozgassuk át magunkat, igyunk meg fél liter vizet – és ha ez sem segített, kizárólag csak akkor csábuljunk el kedvenc italunktól. Ezen kívül egy óra intenzív mozgás alatt fél liter vizet veszít a test – érdemes ezt edzés közben pótolni.

Ez a rituálé segít felébreszteni a szervezetet, és beindítani az agyagcserét. Nap közben sokan esküsznek a jelöléses módszerre, melynek lényege, hogy a palackon vízszintes rovátkák jelölik az adott időpontig elfogyasztandó mennyiséget. Munkahelyen vagy otthon érdemes nagyobb, minimum négy deciliteres poharat használni, így nem kell túl gyakran vízért felállni. Aki szereti a szívószálat, annak ez is segíthet a nagyobb mennyi-

sehoggy sem kívánjuk a csapvizet, használhatunk gyümölcssteákat vagy házilag készített, gyümölcsökkel ízesített vizeket.

A lényeg, hogy a nap folyamán biztosítsuk a megfelelő folyadékbevitelt szervezetünk számára, így nagyobb eséllyel bírjuk tovább az éjszakázást, vagy adott esetben jobban szerepelhetünk az aznapi dolgozaton. Tévedésbe azonban ne essünk: a víz nem csodaszer, és az tanulástba fektetett energiát nem helyettesíti ez sem.

Két hosszú nap a száztornyú városban

Aki Prágába igyekszik, annak nem árt, ha felkészül a sok-sok macskakőre, a gyér gépkocsi, de annál nagyobb gyalogos forgalomra és a jó sörökre. A város néhány órányi utazásra van csupán, mégis egy egészen más világ tárul elénk.

LÁSZLÓ GÁBOR

Titkon reméltem, hogy átélhetem azt az érzést, amikor az ember behunyja a szemét az Etele téren (de legközelebb Budapest határában), és legközelebb a cseh fővárosban ébred fel. Nem is tévedhettem volna nagyobb, ugyanis egy szemhunyasnyit sem aludtam az odaút során. Cserébe kárpótolt a színvonalas ellátás az általunk választott busztársaság egyik járművének a fedélzetén. Az ülések háttámlájára szerelt érintőképernyős kijelzőkön lehetőség volt filmeket nézni (cseh nyelven), zenét hallgatni (cseh pop és rock), netán könyveket olvasni (természetesen csehül). Valamiért mégsem éltem a lehetőséggel... Része volt a felszereltségnek még a működő WC, megelőzve az indokolatlanul sok megállást egybekötve csordaszerű vándorlással, valamint az ingyen kávé vagy forrócsoki. Zenének tehát maradt a saját lejátszó, bár tény, hogy a kátyús, autópályának csúfolt cseh földúton elég szürreális élmény volt a Highway to hell-t hallgatni. Utunk során érintettük Gyórt, Pozsonyt és Brno-t is, míg végül a napkelte már Prágában ért minket ötszáz kilométer megtétele után. Mivel a Csehországgal kapcsolatos előzetes tudásom nagyjából a Kisvakondnál és a Jožin z bažin című, méltán ismeretlen Youtube videónál véget is ért, ideje volt felfedezni a száztornyú várost.

Macskaköves utam

A hajnali érkezés Rómához vagy más népszerű turistacsalogató helyszínhez hasonlóan itt is kifizetődőnek bizonyult, ugyanis ekkor még nem takarta el a tébláboló tömeg a látnivalókat. Fél hétkor már úton voltunk Prága főtere felé. Ami azonnal feltűnt, hogy a belváros szinte egészét a macskaköves burkolat haszná-

lata jellemezte. A főtér egyik legizgalmasabb alkotása az Orloj, amely nem más, mint a városháza oldalán található óramű. A hatalmas időmérő szerkezet 1410 óta működik. 1597 óta minden órában (9-től 21-ig) a felső részében lévő ablakban elvonulnak az apostolok. Egy helyi legenda szerint az órát Hanus mester készítette, és hogy művét más városokban ne tudja megismételni, a városatyák izzó vassal megvakították, és hagyták elszegényedni. Az órás bosszút állt: egy nap kezét az óra finom szerkezetébe tette. Az elkövetkezendő 100 évben senki nem volt képes az óramű megjavítására. Ottjártunkkor szerencsére kifogástalanul működött.

Ezen a részen a korai időpont ellenére igencsak magas volt a menyasszonyok macskakőre jutó száma. Amerre néztünk, mindenfelé esküvői ruhás párok fotózkodtak, ráadásul nagyrészt ázsaiak. Úgy tűnik, mostanság nagy divat lehet arrafelé, hogy Európában tartsák meg a szertartást. A tendencia kitartott a Károly hídig, ám még így is túrhető volt a tömeg. Később, a várból visszafele jövet már lépni is nehéz volt a nagy népsűrűség miatt. Árusok, karikaturisták és természetesen kirándulók ezrei. Megfigyelésünk alapján nagyjából reggel kilenc órára ébred fel igazán a város.

A Károly híd nevét nem túl meglepő módon IV. Károly német-római császárról kapta. Az

Megfigyelésünk alapján nagyjából reggel kilenc órára ébred fel igazán a város.

uralkodó személyesen is részt vett az alapkö letételén. Az építményhez kevésbé magasztos események is tartoznak, például innen dobták a Moldvába Nepomuki Szent Jánost, aki így vált a gyónási titok mártírjává. Az 516 méter hosszú és 10 méter széles híd negyvenöt évig épült, és 1402-re lett kész.

A várba megszámlálhatatlanul sok lépcső vezet fel. Ezt érdemes mérlegelni, mielőtt nekiindulnánk. Aki viszont sikerrel veszi az akadályt, az a páratlanul szép kilátást nyeri jutalmul. Ottjártunkkor ráadásul egy komolyzenei fesztivál zajlott fent, ami kellemes muzikális alapot szolgáltatott a bámeszkodáshoz. A Szent Vitus-székesegyház ezúttal kimaradt a látnivalók sorából, tekintettel a látszólag indokolatlan és túlzó motozási és átvizsgálási procedúrára. A nálunk lévő összes csomaggal ezt a kört nem vállaltuk be. A várost kettészelő Moldva a Dunánál valamivel keskenyebb és emberléptékűbb

Fotó: Kun Zsófia

folyó, ezért számunkra meglepő módon még vízibiciklizni is lehet rajta. Az egyik szigeten magunk is megpihentünk, hogy kiélvezzük a kora őszi napsütéses időt. Rajtunk kívül még sokan tettek így.

Következő állomásunk a világhírű Frank Gehry és a cseh Vlado Milunic építészek munkája, a

különböző ütemben és sebességgel forognak körbe geometriai tengelyük körül, hogy óránként ismét egy egészé álljanak össze. Ezt a pillanatot elcsípni külön művészet.

Koszt és kvártély

Szálláshelyünket az egyik népszerű lakásmegosztó oldalon választottuk ki. A kis pincelakás a célunk pont megfelelt, és az ára is abszolút megfizethető volt, ráadásul mindent fontosat elértünk sétatávolságon belül. Ami a kulináris élvezeteket illeti, az utcákon valósággal hegyekben áll a kürtőskalács. Az árusok standjai egymást érték, de láthatóan az igény is megvolt erre a gyakoriságra. Sörökből természetesen nincs hiány. Aki akar, felkereshet egy tematikus múzeumot, netán sörfürdőzhet, vagy képtelen elmerülni egy sörbolt áruválasztékban. Fontos, hogy ezt lehetőleg senki se vasárnapra tervezze, mert akkor lényegesen kevesebb üzletet talál nyitva. Ha folyékony kenyér mellett más betevő falat után is érdeklődnénk, akkor az otthon megszokott Tesco mellett még a Billa nyújthat segítséget. Az árakhoz, az átváltáshoz könnyen hozzá lehet szokni, ugyanis körülbelül tizenkét forint egy cseh korona.

Alapvetően jól beszélnek angolul a boltokban. Egy-két kivételtől eltekintve könnyen boldogultunk. Fontos leszögezni, hogy Prágában sincs Karel Gott-ból a kerítés, bár tény, hogy a híres énekesnek, a "Kelet Sinatrájának" még mindig nagy kultusza van hazájában. Jó

néhány üzlet kirakatában felbukkant az ikon arcképe.

Nádraží-től nádraží-ig

A hazaúttal kapcsolatban fontos megjegyezni, hogy a különböző weboldalakon csak rendkívül forgalmasnak lefestett Praha-Holešovice állomásról indult a vonatunk. A hely olyan kietlen volt, hogy épp csak ördögszekereket nem fújdogált a szél. Nyoma sem volt a vasárnap délután szokványos tömegnek, így az odatalálás is nehézkesnek bizonyult. Cserébe a beérkező, Hamburgból induló vonaton egy árva ülőhely sem volt szabadon, nem hogy a mi előre megváltott helyünk. Próbáltam finoman és tapintatosan közölni az ott terpeszkedő családdal a helyzetet, de sem angolul, sem pedig németül nem jutottunk semmire. Végül azért érvényesült a cseh nemzeti mondás (Pravda vítězí - Az igazság győzedelmeskedik), ugyanis pár megállóval később megkaptuk a minket illető helyeket. Hogy egy csehszlovák klasszikussal éljek, szigorúan ellenőrzött vonatokról aligha beszélhetünk, ugyanis a kalauz(ok) elég ritkán háborgatták az utasokat. A pozsonyi vonatos kirándulással összevetve lényegesen kevesebbszer kellett előásni a jegyeinket. Az út során a csodálatos tájakhoz mélyhűtött vagon társult, mivel az októberi idő ellenére masszívan fűjták be a hideg levegőt, és az idő múlásával az angol tájékoztatás is megszűnt. Szerencsére Szobnál már ismerős hangok üdvözöltek.

MŰHELY

Felelős kiadó:
Krisztián Dávid
Barabás Zoltán
Főszerkesztő: Szabó Zsolt
Lapmenedzser: Boros Miklós

Rovatvezetők:
István Adrienn
BME körkép, bmeorkkep@muhely.com
Kupcsik Réka
Kapun kívül, kapunkivul@muhely.com,
Kulcsár Dorottya
Közélet, kozelet@muhely.com
Balogh Kata Boglárka
Sport, sport@muhely.com
Kun Zsófia
Magazin, magazin@muhely.com
László Gábor
Technika, technika@muhely.com
Cszmadia Eszter
Publicisztika, publicisztika@muhely.com

Kép- és tördelőszerkesztő:
Koronczy Richárd

Az újság készítésében résztvettek:
Kalmár Dániel,
Pipis László, Varnyu Iván

Szerkesztőség:
1111 Bp., Műegyetem rkp. 3.
K. alagsor 80/a.
E-mail: info@muhely.com,

Hirdetésszervezés:
E-mail: info@muhely.com

Nyomda:
Lapcom Zrt.
Felelős vezető: Andreas Merz

Az újság megjelenik kéthetente
6500 példányban.

Ingyenes.
HU ISSN 1589-6668

Lapunkat rendszeresen szemlézi a megújult

www.observer.hu

NYEREMÉNYJÁTÉK

A helyes megfejtést beküldők között két jegyet sorsolunk ki a Szkéné Színház egy előadására. A megfejtéseket a muhelymegfejtes@gmail.com e-mail címre várjuk **november 20-ig**. Előző számunk nyertese: **Halász Gergő**.

	Nirtogén	Az ökör is ez	Tiltó szó	Ló ápoló kefe	Szakrendelő	Kórház jele	Az a dolog	Elöl zakatol	Urán	Kecskebőr kesztyű	Sebesül	Ákos becézve	Ikrek latinul	
1.														Sziget jelzője lehet
	Zenei félhang					E napob			Megfür					
2.						Rangjelző előtag			Evő-eszköz					
Suzuki modell								Perem Gyalult deszka						
365 nap			Tempo		Lap		Hajformázó					Ige végződés		
			Yard		... Tolstoj		Végére jár					Fohász		
budapesti hotel			Y			Olajbogyó								
						Összebozrol								
Részben sün-dörög!			Sebet ellát						Észak		Micsodát			
			Cél angolul						Átmérő		Órvös állat			
Csüng				Mulat						Duplán: öregúr			Liter	
				Teher gépkocsi						Yoko ...			Idegen előtag	
Fél rész!		Old-timer			Csen				Boa része!			Pascal		
		Kiejtett betű			Középen vénül!				Ifjúsági ház			Spanyol autójel		
Vesztegel, nem nő								Belső, benti						
								Sugár						
	N													

december 4. 19.00

Züfec

tisztelet a kivételnek egy részben

M. Bulgakov Színházi regény c. művét ugródeszkának használva

Mindig aktuálisak, mert az éppen őket foglalkoztató problematikákból kiindulva keresnek darabot, amit a saját nyelvükre szabnak, majd rendeznek meg. Így születik egy olyan világa az előadásnak, ami az övék, amiben mindenkinek munkája van – mindezt úgy, hogy közben az eredeti szöveg sem vesz el teljesen. A színészek sokkal szabaddabban próbálnak, ha nem köti őket az írott szöveg. Itt épp Bulgakov

volt soron, a Színházi regény. Mi más? Hiszen már ebben, a 86-os fordításban Független Színházról beszélünk, egy darab születéséről, tehetségekről és tehetőségekről, írásról és annak nehézségeiről. Mindezt sok-sok humorral és cinizmussal fűszerezve a Szovjetunióban, ami persze lehetne a mai Oroszország vagy a mai Magyarország? Ezt döntse el mindenki maga, aki megnézi a Züfecet a Szkénében...

"Figyelmeztetjük nézőinket, hogy semmi közünk a színre kerülő előadás-hoz; rendkívül furcsa, szomorú körülmények közt jutottunk a kézirat birtokába. Szergej Leontyevics Makszudov tavaly tavasszal lett öngyilkos Kijevben, és mi ugyanazon a napon vaskos paksamétát és levelet kaptunk. A paksaméta a már fent említett kéziratot tartalmazta. A levelet megdöbbenéssel olvastuk. Szergej Leontyevics azt írta benne, hogy midőn eldobja magától az életet, kéziratát nekünk ajándékozza, azzal a kéréssel, hogy javítsuk át, írjuk alá a nevünket és vigyük színre. Különös, ámde végső akarat! Így hát elfogadtuk az ajándékot. Már most közölnünk kell nézőinkkel, hogy az öngyilkosnak soha életében semmi köze sem volt színházhoz, dramaturgiához. Jól ismerjük Moszkva színházi életét és ennél fogva kezeskedünk érte, hogy sem olyan színház-

Fotó: Mészáros Csaba

zak, sem olyan személyek, amilyenek a megboldogult írásában szerepelnek, nincsenek, és soha nem is voltak."

rendezőik:
Benkő Bence,
Fábián Péter

www.szkene.hu • 1111 Bp. Műegyetem rkp. 3. K épület 2. emelet

Negyven éve történt

A SZAK megalakulása a Műegyetemen

1977-ben kezdte meg működését a Számítástechnikai Alkalmazási Központ (SZAK), amelyik az Egyetemi Tanácsa által jóváhagyott „Szervezeti és Működési Szabályzat” szerint a BME központi intézménye volt.

HAVAS IVÁN

A megalakulást többéves tevékenység előzte meg. 1970-ben az egyetem Számítástechnikai Bizottsága már javaslatot tett arra, hogy vegyék tervbe a kari számítóközpontok mellett egy központi, nagy teljesítményű gép beszerzését, amire alapozva kellene a BME számítógép, illetve terminál hálózatát kiépíteni. 1973-ban az Egyetemi Tanács határozatot hozott a számítástechnikai és ügyvitel-gépesítési program végrehajtásának meggyorsítására. Ennek eredményeként hoztak létre egy új központi szervezeti egységet közvetlen rektori felügyelet alatt: 1974. január 1-jén megalakult a Számítástechnikai és Ügyvitelgépésítési Osztály (SZÜO). Az egység vezetőjévé Jakobi Gyula tudomá-

nyos osztályvezetőt nevezték ki, aki a Villamosmérnöki Kar Számítóközpontját is irányította. Elkezdődött a BME nagyméretű informatika rendszereinek gépre vitele. A munka háttéréül az ott működő ODRA-1204 típusú gép szolgált. Szükség esetére biztosíték volt, hogy a másik három kari számítóközpontban is ugyanilyen típusú berende-

alapkiépítésben is több mint 50 millió Ft értékű volt, és 1976-ban szállították. Időközben az R épületben több mint hat millió Ft-os beruházással – feszített ütemben – építették az elhelyezéshez szükséges, klímaberendezéssel felszerelt géptermet és az üzemeltetéshez nélkülözhetetlen egyéb helyiségeket. A gépet a lengyel szakemberek 1976 végére

A SZAK feladata

„számítástechnikai szolgáltatásokkal alátámasztani az Egyetem oktató és kutató tevékenységét, fejleszteni és üzemeltetni a BME központi információs és adatfeldolgozási rendszereit, a tevékenységével összefüggő szakterületen részt venni az oktató és kutató-fejlesztő munkában, ellátni az Oktatási Minisztérium regionális számítóközpontjának feladatát”

zést üzemeltettek. Ehhez természetesen az egyébként oktatási/kutatási célokat szolgáló, kis kiépítésű gépek teljesítménye nem volt elegendő. Így a meginduló munka csak a kezdeti lépéseket jelenthette. Az 1975. évi Budapesti Nemzetközi Vásáron az egyetem megrendelt egy lengyel gyártmányú, addigra már inkább közepes teljesítményűnek nevezhető, R-32 típusú számítógépet. Abban az időszakban a nyugati embargó miatt a kelet-európai országokban gyártott – rendszerében az IBM 360-as számítógép-családot követő – Egységes Számítógép Rendszer (ESZR) berendezéseit lehetett megvásárolni. A BME és az Oktatási Minisztérium forrásainak felhasználásával beszerezte a gépet, amely

installálták, és 1977. januárban megkezdődhetett a próbaüzem. A berendezés fogadásának és telepítésének irányításával, majd a fejlesztési tevékenység és üzemeltetés feladataira létesített ideiglenes Számítóközpont vezetésével a rektor Tóth Mihályt, a Műszer és Méréstechnika tanszék docensét bízta meg. Az R-32 gépet – a pénzforrások megnyitásának függvényében – fokozatosan lehetett bővíteni. Közben be kellett szerezni (és részben fejleszteni), installálni és a felhasználók számára hozzáférhetővé tenni az alap- és alkalmazói-programokat. Mindez igen kiterjedt és jelentős felkészültséget igénylő feladat volt. A gép 1982-re elért kiépítése: 1 MB központi memória, 6 db nagy lemezegység (30 MB), 6

db kis lemezegység (7 MB), 8 db mágnesszalag, 2 db sornyomtató, kártyaolvasók és lyukasztók, helyi terminállabor (16 monitorral + 2 nyomtatóval), 2 távoli terminállabor (3-3 monitorral és nyomtatóval). Programnyelvek: ALGOL, ASSEMBLER, COBOL, FORTRAN, PL/I, CSMP, GPSS. 1976 nyarán felkérést kaptam a rektortól, hogy Szabó Imre tudományos rektorhelyettes irányítása mellett dolgozzak ki javaslatot az egyetem „Számítástechnikai Intézetének” feladatkörére, szervezetére, működése személyi és tárgyi feltételeire. A létrehozandó új egység alapját a már működő két szervezet (az R-32 Számítóközpont és a SZÜO) képezte, melyek vezetői is részt vettek ebben a munkában. Az 1976/77. tanév során ezt a tervet egyeztetni kellett valamennyi karral, a BME Számítástechnikai Bizottságával, valamint a Gazdasági és Műszaki Főigazgatósággal. Emellett ki kellett kérni a témához szakmailag kötődő valamennyi tanszék véleményét is. A tervezet 1977. május 9-én került a Rectori Tanács elé. Ezután terjesztette fel az egyetem vezetése a létesítési javaslatot az Oktatási Minisztériumhoz. 1977. szeptember 1-jén alakult meg a Számítástechnikai Alkalmazási Központ. Szervezetébe tartozott: a Számítógép Osztály, az Információ Rendszerek Osztály, valamint az önálló Üzemeltetési Csoport. Az osztályokon belül funkcionális csoportok működtek. A Központ igazgatójává az Egyetemi Tanács javaslatára Kocsis János tudományos

főmunkatársat nevezte ki az Oktatási Miniszter. A SZAK kiszolgálta sok tanszék oktató/kutató tevékenységét (lyukkártyán leadott programok futtatásával és a terminállaborban tartott gyakorlatokkal). Továbbá kiszolgálta a BME információ rendszereinek (hallgatói nyilvántartás, felvételi feldolgozás, dolgozói nyilvántartás, bérrendszer, könyvelés, statisztika, stb.) fejlesztő és feldolgozási igényeit. Természetesen a Központ tevékenysége és szervezete szinte folyamatosan változott, a feladatok és az egyetem informatikai rendszereinek átalakulása következtében. Közben teljesen átalakult az informatika világa. Az oktatásban is gyorsan tért hódítottak a személyi számítógépek. Nagyszámú oktatólaboratórium alakult. A tanszékek saját gépparkja is nagy ütemben növekedett. A legnagyobb változást természetesen a világháló megjelenése okozta. Megkezdődött az egyetemen belüli informatikai hálózat kiépítése, majd kapcsolása az országos hálózathoz. Ennek nem csak létrehozása, hanem üzemeltetése is új feladatokat jelentett. Mintegy tíz évvel a SZAK megalakulása után egyértelművé vált, hogy a munka jellegének megváltozása, az infrastruktúra kicserélődése és a sok új típusú feladat miatt halaszthatatlan a szervezet átalakítása is. 1988-ban új szervet hoztak létre Egyetemi Információs Központ néven, amely fokozatosan épült ki és vette át elődjétől a megmaradó feladatokat.

Nézőpont

CSIZMADIA ESZTER

Korai karácsony

– *Bomba ár! – hirdeti sok hatalmas, piros felirat a karácsonyi édességekkel gazdagon megrakott polcokra ragasztva. Felcsillan a szemem, rögtön szemügyre veszem a kínálatot. Minden olyan színes és ínycsiklandó, alig tudok választani, percekig keringek nyálcsorgatva a desszerthegyek körül, mire kiválasztom a legfinomabbnak vélt csemegét. Beállok a sorba, majd amikor*

én következem, és a pénztáros leolvassa a vonalkódot, a termék árának láttán megáll benem az üttő. – Hogy mennyi?

Fogyasztói társadalmunkban az üzletek gátlástalanul tolják az arcunkba a száz meg százféle cifra csomagolású terméket, a csapból is reklámok folynak. – Ezt is vegyél, azt is vegyél! – hirdetik. – Nézd, erre feltétlenül szükséged van! Mintha nem lenne elég a boltokban zúduló ingerek sokasága, a bőséges állandó zavara,

a hirdetések és promóciók a végletekig fokozzák vásárlási kedvünket. Hatványozottan igaz ez az év vége felé. Idén sok üzletben már október közepén felállították a karácsonyi édességeknek szánt polcot, persze direkt a bejárat-hoz meg a pénztárakhoz közel, hogy még véletlenül se lehessen kikerülni azokat, és a kisgyerekeknek is azonnal feltűnjenek

a finomságok. Nyilván minden akciós, bomba áron vagy bevezető áron kapható, de legalábbis sportkocsit lehet nyerni, ha a csomagoláson található kódot feltöltjük a gyártó internetes oldalára. A kísértés nagy, az újdonság, a limitált hozzáférhetőség csábító manapság, amikor a globális kereskedelemnek hála mindig minden kapható szezonról és

származási helytől függetlenül. A vásárlók lelkesen kapkodják le a polcra a többnyire méregdrága desszerteket, ki azonnali fogyasztásra, ki az ünnepekre készülve. Persze, hogy a karácsonyra szánt nyalánkságok hány százaléka tart ki szentestéig, finoman szólva kérdéses. Édesszájú háztartásokban jellemzően hamar megfogyatkozik a készlet, így kénytelenek újabb adagot beszerezni. Ügyes trükk, nem igaz? Még véletlenül sem a Gergely-naptár ismeretének hányából fakadóan kezdik egyre korábban a karácsonyi szezon a hiper- és szupermarketek. A jelszó sokat és gyorsan, a nyugalmas készülődés helyett manapság a legtöbb embert hajtja a vásárlási láz. Persze azért vannak üdítő kivételek, egyre többen jönnek ugyanis rá, hogy az ünnep hangulata nem azon múlik, hányféle szaloncukor lóg a karácsonyfáról.

2018-ban is várjuk észrevételeiket, véleményeiket, prózáikat, verseiket, egyéb irodalmi műveiket.

Írjanak nekünk az info@muhely.com e-mail címre.